

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2014/56/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 16. travnja 2014.

o izmjeni Direktive 2006/43/EZ o zakonskim revizijama godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidiranih finansijskih izvještaja

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 50.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (¹),

postupajući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom (²),

budući da:

- (1) Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (³) utvrđuje uvjete za izdavanje odobrenja i registraciju osoba koje obavljaju zakonske revizije, pravila o neovisnosti, objektivnosti i profesionalnoj etici koja se odnose na te osobe te okvir za njihov javni nadzor. Međutim, potrebno je daljnje usklađivanje tih pravila na razini Unije kako bi se omogućila veća transparentnost i predvidljivost zahtjeva koji se na te osobe primjenjuju te kako bi se osnažila njihova neovisnost i objektivnost pri izvršavanju zadaća. Također je važno povećati minimalnu razinu konvergencije u vezi s revizijskim standardima na temelju kojih se zakonske revizije provode. Nadalje, s ciljem poboljšanja zaštite investitora važno je ojačati javni nadzor ovlaštenih revizora i revizorskih društava jačanjem neovisnosti javnih nadzornih tijela Unije i dodjeljujući im odgovarajuće ovlasti, uključujući ovlast za provođenje istraža i ovlast za određivanje sankcija s ciljem otkrivanja, odvraćanja od i sprečavanja kršenja primjenjivih pravila u kontekstu pružanja usluga revizije od strane ovlaštenih revizora i revizorskih društava.
- (2) Zbog velike važnosti subjekata od javnog interesa za javnost koja proizlazi iz opsega i složenosti njihova poslovanja ili prirode njihove djelatnosti, potrebno je učvrstiti vjerodostojnost finansijskih izvještaja subjekata od javnog interesa koji su predmet revizije. Slijedom navedenoga, posebne odredbe o zakonskim revizijama subjekata od javnog interesa, određene u Direktivi 2006/43/EZ, dodatno su razrađene u Uredbi (EU) br. 537/2014 od Europskog parlamenta i Vijeća (⁴). Odredbe o zakonskoj reviziji subjekata od javnog interesa utvrđene u ovoj Direktivi trebale bi se primjenjivati na ovlaštene revizore i revizorska društva u mjeri u kojoj oni provode zakonsku reviziju takvih subjekata.

(¹) SL C 191, 29.6.2012., str. 61.

(²) Stajalište Europskog parlamenta od 3. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. travnja 2014.

(³) Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidiranih finansijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ te stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 87.).

(⁴) Uredba (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o posebnim zahtjevima s obzirom na zakonske revizije subjekata od javnog interesa (vidjeti str. 77. ovog Službenog lista).

- (3) U skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU), unutarnje tržište obuhvaća područje bez unutarnjih granica, u kojem je osigurano slobodno kretanje robe i usluga, kao i sloboda poslovnog nastana. Ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima potrebno je omogućiti razvoj usluga zakonske revizije unutar Unije na način da im se omogući da takve usluge pružaju i u drugoj državi članici koja nije država članica u kojoj su ovlašteni. Omogućavanjem ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima da provode zakonske revizije na temelju stručnih kvalifikacija matične države u državi članici domaćin posebno je usmjereno na potrebe grupe poduzetnika koji, zbog rastućih trgovinskih tokova proizašlih iz unutarnjeg tržišta, izrađuju finansijske izvještaje u više država članica i nad kojima se, prema pravu Unije, mora obaviti revizija. Uklanjanje prepreka razvoju usluga zakonske revizije između država članica doprinijelo bi integraciji revizorskog tržišta Unije.
- (4) Zakonska revizija iziskuje odgovarajuće znanje iz područja kao što su pravo trgovačkih društava, porezno pravo i socijalno pravo, a koja se mogu razlikovati od jedne države članice do druge. Slijedom toga, kako bi se osigurala kvaliteta usluga zakonske revizije koje se pružaju na njezinu državnom području, države članice trebale bi moći uvesti kompenzaciju mjeru u slučaju kada ovlašteni revizor druge države članice želi ovlaštenje i na državnom području te države članice u svrhu ostvarenja stalnog poslovnog nastana u njoj. Takva bi mjera trebala uzeti u obzir stručno iskustvo ovlaštenog revizora. Ne bi trebalo doći do nametanja nerazmernog opterećenja ovlaštenog revizora, odnosno, otežavanja pružanja usluga zakonske revizije u državi članici koja određuje kompenzaciju mjeru. Države članice trebale bi moći ovlastiti revizore koji su podnjeli zahtjev za ovlaštenje na temelju provjere sposobnosti ili na temelju razdoblja prilagodbe kako je definirano u Direktivi 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾. Po završetku razdoblja prilagodbe ovlašteni revizor trebao bi moći uključiti se u djelatnost u državi članici domaćinu nakon procjene da posjeduje stručno iskustvo u toj državi članici.
- (5) Dok bi primarna odgovornost za pružanje finansijskih informacija trebala biti na upravi subjekata koji su predmet revizije, uloga ovlaštenih revizora i revizorskih društava jest da aktivno propitkuje upravu iz perspektive korisnika. Kako bi se poboljšala kvaliteta revizije, važno je ojačati profesionalnu skeptičnost ovlaštenih revizora i revizorskih društava spram subjekta koji je predmet revizije. Revizori bi trebali prepoznati mogućnost bitno pogrešnog prikazivanja činjenica zbog prijevare ili greške, neovisno o tome ukazuje li prošlo iskustvo revizora na iskrenost i integritet uprave subjekta koji je predmet revizije.
- (6) Posebno je važno poboljšati neovisnost kao ključni element pri obavljanju zakonskih revizija. Kako bi se pri obavljanju zakonske revizije povećala neovisnost ovlaštenih revizora i revizorskih društava u odnosu na subjekt koji je predmet revizije, ovlašteni revizor ili revizorsko društvo i sve fizičke osobe koje su u poziciji da izravno ili neizravno utječu na ishod zakonske revizije trebali bi biti neovisno u odnosu na subjekt koji je predmet revizije te se ne bi trebali uključivati u postupak donošenja odluka subjekta koji je predmet revizije. Kako bi održali tu neovisnost, također je važno da vode evidenciju o svim prijetnjama svojoj neovisnosti i o zaštitnim mehanizmima koji se koriste za ublažavanje tih prijetnji. Nadalje, ako su prijetnje njihovoj neovisnosti pretjerano značajne, čak i nakon primjene zaštitnih mehanizama s ciljem ublažavanja tih prijetnji, oni bi trebali odustati ili se uzdržati od revizijskog angažmana.
- (7) Ovlašteni revizori i revizorska društva trebali bi biti neovisni pri obavljanju zakonskih revizija subjekata koji su predmet revizije te bi trebali izbjegavati sukob interesa. Kako bi se utvrdila neovisnost ovlaštenih revizora i revizorskih društava, trebalo bi uzeti u obzir koncept mreže u kojoj ovlašteni revizori i revizorska društva djeluju. Zahtjev u pogledu neovisnosti trebalo bi poštovati barem tijekom razdoblja koje obuhvaća revizorsko izvješće, uključujući razdoblje koje obuhvaćaju finansijski izvještaji koji su predmet revizije te razdoblje tijekom kojeg se revizija provodi.
- (8) Ovlašteni revizori, revizorska društva i njihovi zaposlenici trebali bi se posebno suzdržati od obavljanja zakonske revizije subjekta ako u njemu imaju poslovni ili finansijski interes te bi se trebali suzdržati od trgovanja finansijskim instrumentima koje je izdao, za koje jamči ili na drugi način podržava subjekt koji je predmet revizije, izuzimajući udjeli u diversificiranim subjektima za zajednička ulaganja. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo trebali bi se suzdržati od sudjelovanja u internim postupcima donošenja odluka subjekta koji je predmet revizije. Ovlašteni revizore, revizorska društva i njihove zaposlenike koji su izravno uključeni u obavljanje zakonske revizije trebalo bi spriječiti u preuzimanju dužnosti u subjektu koji je predmet revizije na razini uprave ili upravnog odnosno nadzornog odbora tog subjekta dok ne istekne primjeren razdoblje od završetka revizijskog angažmana.

⁽¹⁾ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2005/36/EZ od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

- (9) Važno je da ovlašteni revizori i revizorska društva poštuju pravo na privatni život i zaštitu podataka svojih klijenata. Stoga bi ih se trebalo obvezati strogim pravilima o povjerljivosti i čuvanju poslovne tajne, što s druge strane ne bi trebalo spriječiti pravilnu primjenu ove Direktive i Uredbe (EU) br. 537/2014 ili suradnju sa skupnim revizorom prilikom revizije konsolidiranih finansijskih izvještaja kada je matično društvo u trećoj zemlji, pod uvjetom da se poštuje Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾. Međutim, takva pravila ne bi trebala omogućiti ovlaštenom revizoru ili revizorskemu društvu suradnju s vlastima treće zemlje izvan kanala suradnje predviđenih u poglavljiju XI. Direktive 2006/43/EZ. Ta pravila o povjerljivosti također bi se trebala primjenjivati na sve ovlaštene revizore ili revizorska društva koja više nisu uključena u određenu reviziju.
- (10) Odgovarajuća unutarnja organizacija ovlaštenih revizora i revizorskih društava trebala bi pomoći sprečavanju prijetnji njihovoj neovisnosti. Stoga vlasnici ili dioničari revizorskog društva, kao i oni koji njime upravljaju, ne bi trebali intervenirati u obavljanju zakonske revizije ni na koji način koji bi ugrožavao neovisnost i objektivnost ovlaštenog revizora koji provodi zakonsku reviziju u ime revizorskog društva. Nadalje, ovlašteni revizori i revizorska društva trebali bi ustanoviti primjerene unutarnje politike i postupke povezane sa zaposlenicima i drugim osobama uključenim u zakonsku reviziju unutar svojih organizacija kako bi osigurali poštovanje svojih zakonskih obveza. Tim politikama i postupcima posebno bi se trebalo sprječavati i pristupiti rješavanju mogućih prijetnji neovisnosti te osigurati kvalitetu, integritet i temeljitost zakonske revizije. Te politike i postupci trebali bi biti razmijerni u odnosu na opseg i složenost poslovanja ovlaštenog revizora ili revizorskog društva.
- (11) Ishod zakonske revizije jest iskaz mišljenja o tome da finansijski izvještaji, u skladu s mjerodavnim okvirom za finansijsko izvještavanje, pružaju istinit i pošten pogled na subjekte koji su predmet revizije. Međutim, zainteresirane bi strane moguće biti nesvesne ograničenja revizije, primjerice u pogledu značajnosti, tehnika uzorkovanja, uloge revizora u otkrivanju prijevare i odgovornosti rukovoditelja, što može dovesti do nerealnih očekivanja. Kako bi se ublažio taj problem, važno je razjasniti što sve zakonska revizija obuhvaća.
- (12) Važno je osigurati zakonske revizije visoke kvalitete unutar Unije. Sve zakonske revizije trebale bi se stoga provoditi na temelju međunarodnih revizijskih standarda koje je donijela Komisija. Budući da su međunarodni revizijski standardi osmišljeni na način da se mogu primijeniti na subjekte svih veličina, vrsta i u svim jurisdikcijama, nadležna tijela u državama članicama trebala bi uzeti u obzir dimenziju i složenost poslovanja malih poduzetnika pri procjeni opsega primjene međunarodnih revizijskih standarda. Svaka takva odredba ili mjera koju doneše država članica ne bi trebala dovesti do toga da ovlašteni revizori ili revizorska društva nisu u mogućnosti provoditi zakonske revizije u sukladnosti s međunarodnim revizijskim standardima. Državama članicama trebalo bi dopustiti uvođenje dodatnih nacionalnih revizorskih postupaka ili zahtjeva samo ako oni proizlaze iz određenih nacionalnih pravnih zahtjeva koji se odnose na opseg zakonske revizije godišnjih ili konsolidiranih finansijskih izvještaja, odnosno, onda kada spomenuti zahtjevi nisu obuhvaćeni prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima ili ako povećavaju vjerodostojnost i kvalitetu godišnjih finansijskih izvještaja i konsolidiranih finansijskih izvještaja Komisija bi trebala nastaviti sudjelovati u praćenju sadržaja i postupka donošenja međunarodnih revizijskih standarda od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC).
- (13) U slučaju konsolidiranih finansijskih izvještaja važno je da postoji jasna definicija odgovornosti ovlaštenih revizora koji provode reviziju različitih subjekata unutar skupine o kojoj je riječ. U tu svrhu bi skupni revizor trebao preuzeti punu odgovornost za revizorsko izvješće.
- (14) Kako bi se povećala vjerodostojnost i transparentnost provjere osiguranja kvalitete koja se provode u Uniji, sustavima osiguranja kvalitete država članica trebala bi upravljati nadležna tijela koja su imenovale države članice kako bi se osigurao javni nadzor ovlaštenih revizora i revizorskih društava. Provjera osiguranja kvalitete osmišljeno je radi sprečavanja ili rješavanja mogućih nedostataka u načinu obavljanja zakonskih revizija. Kako bi se osiguralo da provjera osiguranja kvalitete imaju odgovarajući obuhvat nadležna bi tijela, pri provođenju takvih provjera, trebala užeti u obzir dimenziju i složenost djelatnosti ovlaštenih revizora i revizorskih društava.

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom prijenosu takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

- (15) Kako bi se poboljšala sukladnost sa zahtjevima ove Direktive i Uredbe (EU) br. 537/2014 te s obzirom na Komunikaciju Komisije od 8. prosinca 2010. pod nazivom „Jačanje sustava sankcioniranja u sektoru finansijskih usluga”, trebalo bi pojačati ovlast za donošenje nadzornih mjera i ovlasti sankcioniranja nadležnih tijela. Trebalo bi predviđjeti upravne novčane sankcije protiv ovlaštenih revizora, revizorskih društava i subjekata od javnog interesa u slučaju utvrđenih kršenja pravila. Nadležna tijela trebala bi biti transparentna u pogledu sankcija i mjera koje primjenjuju. Pri donošenju i objavi sankcija trebala bi se poštovati temeljna prava kako su utvrđena u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, a posebno pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, prava na zaštitu osobnih podataka i prava na djelotvoran pravni lijek i na pravično suđenje.
- (16) Nadležna tijela trebala bi moći izreći upravne novčane sankcije koje imaju odvraćajući učinak, na primjer do iznosa jednog milijuna ili većeg iznosa u slučaju fizičkih osoba te do određenog postotka ukupnog godišnjeg prometa u prethodnoj finansijskoj godini u slučaju pravnih osoba ili drugih subjekata. Takav cilj bit će bolje postignut ako novčana sankcija ovisi o finansijskoj situaciji osobe koja je počinila povredu. Ne dovodeći u pitanje mogućnost oduzimanja odobrenja ovlaštenom revizoru ili revizorskom društvu, trebalo bi predviđjeti druge oblike sankcija koje imaju prikladni odvraćajući učinak. U svakom slučaju države članice trebale bi primjenjivati iste kriterije pri određivanju sankcije koju treba izreći.
- (17) Zviždači mogu nadležnim tijelima obznaniti nove informacije koje im pomažu u otkrivanju i izricanju sankcija u slučaju nepravilnosti, uključujući prijevaru. Međutim, zviždači mogu biti odvraćeni od takvog postupanja zbog straha od odmazde ili zbog toga što nemaju dovoljan poticaj. Države članice trebale bi stoga osigurati da postoje primjereni mehanizmi kako bi potaknule zviždače da ih obavijest o mogućim kršenjima ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 537/2014 i kako bi ih zaštiti od odmazde. Države članice bi im također trebale moći pružiti poticaje da tako postupe; međutim, zviždači bi trebali ostvarivati pravo na takve poticaje samo ako otkriju nove informacije o kojima nisu već na temelju zakona obvezni pružiti obavijest te ako te informacije dovedu do sankcija zbog kršenja ove Direktive i Uredbe (EU) br. 537/2014 Međutim, države članice također bi trebale osigurati da sustavi za zviždače koje one provode sadržavaju mehanizme koji pružaju odgovarajuću zaštitu prijavljenim osobama, posebno u pogledu prava na zaštitu njihovih osobnih podataka i postupaka kojima se osigurava njihovo pravo na obranu i pravo da budu saslušane prije donošenja odluke koja se na njih odnosi te pravo da zatraže djelotvoran pravni lijek pred sudom protiv takve odluke. Uspostavljeni mehanizmi također bi trebali pružati primjerenu zaštitu zviždačima, ne samo u pogledu prava na zaštitu osobnih podataka, već također na način da se osigura da oni ne postanu žrtve nepravedne odmazde.
- (18) Javni nadzor ovlaštenih revizora i revizorskih društava obuhvaća izdavanje ovlaštenja i registraciju ovlaštenih revizora i revizorskih društava, donošenje standarda u pogledu profesionalne etike i unutarnje kontrole kvalitete revizorskih društava, stalno stručno usavršavanje, i sustave osiguranja kvalitete, istražne radnje te sankcije za ovlaštenje revizore i revizorska društva. Kako bi se povećala transparentnost nadzora revizora te kako bi se omogućila veća odgovornost, svaka bi država članica trebala imenovati jedinstveno tijelo nadležno za javni nadzor ovlaštenih revizora i revizorskih društava. Neovisnost takvih javnih nadzornih tijela o revizijskoj struci temeljni je uvjet integriteta, učinkovitosti i urednog funkcioniranja javnog nadzora nad ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima. U skladu s tim bi javnim nadzornim tijelima trebale upravljati osobe koje ne obavljaju revizorskiju djelatnost te bi države članice trebale uspostaviti neovisne i transparentne postupke za izbor osoba koje ne obavljaju revizorskiju djelatnost.
- (19) Države članice trebale bi moći uvesti izuzeća od zahtjeva kojima podliježu usluge revizije ako se one pružaju zadrugama i štednim bankama.
- (20) Države članice bi trebale moći zadaće tih nadležnih tijela delegirati, ili nadležnim tijelima dopustiti da ih delegiraju, drugim tijelima ili organima ovlaštenima ili određenima u skladu sa zakonom. Takvo bi delegiranje trebalo biti podložno određenom broju uvjeta, a nadležno tijelo o kojem je riječ trebalo bi snositi krajnju odgovornost za nadzor.

- (21) Javna nadzorna tijela bi trebala dobiti odgovarajuće ovlasti kako bi svoje zadatke ispunjavala djelotvorno. Uz to, javna nadzorna tijela trebala bi imati na raspolaganju dovoljan broj ljudskih i finansijskih resursa za obavljanje svojih zadaća.
- (22) Odgovarajući nadzor nad ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima s prekograničnim poslovanjem, ili koji su dio mreža, zahtijeva razmjenu informacija između javnih nadzornih tijela država članica. Kako bi se zaštitala povjerljivost informacija koje mogu biti razmijenjene, države članice trebale bi podvrgnuti obvezi čuvanja poslovne tajne ne samo zaposlenike javnih nadzornih tijela, već i sve osobe kojima javna nadzorna tijela mogu delegirati zadaće.
- (23) Dioničari, druga tijela subjekata koji su predmet revizije - ako su kao takva određena nacionalnim pravom - ili nadležna tijela odgovorna za nadzor ovlaštenih revizora i revizorska društva ili nadležna tijela odgovorna za nadzor subjekta od javnog interesa - ako je tako predviđeno nacionalnim pravom - trebala bi, kada postoje opravdani razlozi za djelovanje, biti ovlaštena za podnošenje zahtjeva nacionalnom судu za razrješenje ovlaštenog revizora.
- (24) Revizorski odbori ili tijela koja obavljaju istovjetnu dužnost u subjektu od javnog interesa koji je predmet revizije imaju odlučnu ulogu u doprinošenju visokoj kvaliteti zakonske revizije. Posebno je važno ojačati neovisnost i tehničku stručnost revizorskog odbora na način da se zahtijeva da je većina njegovih članova neovisna te da je barem jedan od članova stručan u području revizije i/ili računovodstvu. Preporuka Komisije od 15. veljače 2005. o ulozi neizvršnih i nadzornih direktora trgovackih društava čije dionice kotiraju na burzi te o odborima (nadzornog) odbora (¹) propisuje način ustrojavanja i funkciranja revizorskih odbora. Međutim, s obzirom na veličinu odbora u trgovackim društvima sa smanjenom tržišnom kapitalizacijom te u malim i srednjim subjektima od javnog interesa, primjereni je da funkcije dodijeljene revizorskom odboru za te subjekte ili organu koji obnaša istovjetne funkcije unutar subjekta koji je predmet revizije može obavljati upravno ili nadzorno tijelo kao cjelina. Subjekti od javnog interesa koji su poduzeća za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) ili alternativni investicijski fondovi također bi trebali biti izuzeti od obveze da imaju revizorski odbor. Tim se izuzećem uzima u obzir činjenica da, u slučajevima u kojima ti fondovi funkciraju isključivo za potrebe udruživanja sredstava, uspostava revizorskog odbora nije primjerena. UCITS i alternativni investicijski fondovi, kao i njihova upravljačka društva, djeluju u strogo definiranom regulatornom okruženju i podliježu posebnim upravljačkim mehanizmima, primjerice kontrolama koje provodi njihov depozitar.
- (25) „Aktom o malom poduzetništvu” koji je donesen Komunikacijom Komisije od 25. lipnja 2008. pod nazivom „Najprije mala poduzeća” (Think Small First) - „Akt o malom poduzetništvu za Europu” (Small Business Act for Europe) i revidiran Komunikacijom Komisije od 23. veljače 2011. pod nazivom „Revizija Akta o malom poduzetništvu za Europu” (Review of the „Small Business Act” for Europe), potvrđuje se središnja ulogu malih i srednjih poduzeća u gospodarstvu Unije te za cilj ima poboljšanje ukupnog pristupa poduzetništvu i učvršćenje načela „Najprije mala poduzeća” pri stvaranju politike. Strategija Europa 2020., donesena u ožujku 2010., također poziva na poboljšanje poduzetničkog okružja, posebno za mala i srednja poduzeća, uključujući snižavanjem transakcijskih troškova poslovanja u Uniji. Članak 34. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća (²) ne zahtijeva od malih poduzetnika reviziju njihovih finansijskih izvještaja.
- (26) Kako bi se očuvala prava uključenih strana kada nadležna tijela države članice surađuju s nadležnim tijelima trećih zemalja na razmjeni radnih revizijskih dokumenata ili drugih relevantnih dokumenata za procjenu kvalitete provedene revizije, države članice trebale bi osigurati da se radni aranžmani u koje su ušla njihova nadležna tijela, na temelju kojih se sve takve razmijene obavljaju, uključuju dostatne zaštitne mehanizme kako bi se zaštitala tajnost poslovanja i trgovinski interes, uključujući pravo industrijskog i intelektualnog vlasništva subjekata koji su predmet revizije. Države članice trebale bi osigurati usklađenost i kompatibilnost tih aranžmana s odredbama Direktive 95/46/EZ.

(¹) SL L 52, 25.2.2005., str. 51.

(²) Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidiranim finansijskim izvještajima i povezanim izvješćima određenih vrsta poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

- (27) Prag od 50 000 EUR utvrđen u članku 45. stavku 1. Direktive 2006/43/EZ usklađen je u članku 3. stavku 2. točkama (c) i (d) Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Pragovi određeni u Direktivi 2003/71/EZ podignuti su na 100 000 EUR u članku 1. stavku 3. Direktive 2010/73/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Zbog toga bi trebalo izvršiti odgovarajuća usklađenja praga određenog u članku 45. stavku 1. Direktive 2006/43/EZ.
- (28) Radi postizanja punog učinka novog pravnog okvira predviđenog u UFEU-u, potrebno je prilagoditi i zamijeniti provedbene ovlasti predviđene člankom 202. Ugovora o osnivanju Europske zajednice odgovarajućim odredbama u skladu s člancima 290. i 291. UFEU-a.
- (29) Usklađivanje postupaka za donošenje delegiranih i provedbenih akata od strane Komisije s UFEU-om i posebno njegovim člancima 290. i 291. trebalo bi provesti za svaki predmet pojedinačno. Kako bi se u obzir uzela nova kretanja u provedbi revizije i u revizorskoj struci te kako bi se olakšao nadzor ovlaštenih revizora i revizorskih društava, trebalo bi ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije delegirati Komisiji. U području nadzora revizora primjena delegiranih akata potrebna je za razvoj postupaka suradnje između nadležnih tijela država članica i nadležnih tijela trećih zemalja. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjerjen način.
- (30) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provedbu izjava o jednakovrijednosti sustava nadzora revizora iz treće zemlje ili adekvatnosti nadležnih tijela treće zemlje, ako se odnose na pojedinačne treće zemlje ili pojedinačna nadležna tijela trećih zemalja, provedbene ovlasti trebalo bi dodjeliti Komisiji. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.
- (31) S obzirom na to da cilj ove Direktive, jačanje povjerenja investitora u istinitost i pravednost finansijskih izvještaja koje su poduzetnici objavili na način da se dodatno poboljša kvaliteta zakonskih revizija koje se provode u Uniji, ne mogu dostatno ostvariti države članice nego se on zbog svog opsega i učinaka može na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (32) Direktivu 2006/43/EZ bi trebalo u skladu s time izmijeniti.
- (33) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ koji je dao mišljenje 23. travnja 2012. ⁽⁵⁾.
- (34) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s obrazloženjima ⁽⁶⁾, države članice su se obvezale da će, u opravdanim slučajevima, uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje zakonodavstva EU-a priložiti jedan dokument ili više dokumenata u kojima će obrazložiti odnos između sastavnica direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U odnosu na ovu Direktivu zakonodavac smatra dostavu takvih dokumenata opravdanom,

⁽¹⁾ Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštanja u trgovanje te o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 345, 31.12.2003., str. 64.).

⁽²⁾ Direktiva 2010/73/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o izmjeni Direktive 2003/71/EZ o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštenja u trgovanje i o izmjeni Direktive 2004/109/EZ o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s podacima o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu (SL L 327, 11.12.2010., str. 1.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽⁵⁾ SL C 336, 6.11.2012., str. 4.

⁽⁶⁾ SL L 369, 17.12.2011., str. 14.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Direktiva 2006/43/EZ mijenja se kako slijedi:

1. U članak 1.dodaju se sljedeći stavci:

„Članak 29. ove Direktive ne primjenjuje se na zakonsku reviziju godišnjih i konsolidiranih finansijskih izvještaja subjekata od javnog interesa osim ako je tako određeno u Uredbi (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Uredba (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa (SL L 158, 27.5.2014., str. 77.).”.

2. Članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. „zakonska revizija“ znači revizija godišnjih finansijskih izvještaja ili konsolidiranih finansijskih izvještaja u onoj mjeri u kojoj se:

(a) to zahtijeva na temelju prava Unije;

(b) to zahtijeva na temelju nacionalnog prava s obzirom na male poduzetnike;

(c) ona dobrovoljno obavlja na zahtjeva malih poduzetnika koji ispunjavaju nacionalne zakonske zahtjeve koji su jednakovrijedni zahtjevima u vezi s revizijom na temelju točke (b), ako su nacionalnim zakonodavstvom takve revizije definirane kao zakonske revizije;”;

(b) točka 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. „subjekt za obavljanje revizije u trećim zemljama“ znači subjekt, bez obzira na njegov pravni oblik, koji provodi revizije godišnjih ili konsolidiranih finansijskih izvještaja društva koje ima poslovni nastan u trećoj zemlji, osim subjekta koje je registriran kao revizorsko društvo u bilo kojoj državi članici kao rezultat ovlaštenja u skladu s člankom 3.;”;

(c) točka 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. „revizor iz treće zemlje“ znači fizička osoba koja obavlja revizije godišnjih ili konsolidiranih finansijskih izvještaja društva koje je ima poslovni nastan u trećoj zemlji, osim osobe koja je registrirana kao ovlašteni revizor u bilo kojoj državi članici kao rezultat ovlaštenja u skladu s člancima 3. i 44.;”;

(d) točka 10. zamjenjuje se sljedećim:

„10. „nadležna tijela“ znači zakonom određena tijela koja su nadležna za reguliranje i/ili nadzor ovlaštenih revizora ili revizorskih društava ili posebne vidove njihovog reguliranja i/ili nadzora; izraz „nadležno tijelo“ u konkretnom članku znači tijelo koje je odgovorno za funkcije iz tog članka.;”;

(e) točka 11. se briše;

(f) Točka 13. zamjenjuje se sljedećim:

„13. „subjekti od javnog interesa“ znači:

(a) subjekti koje regulira zakonodavstvo države članice i čijim se prenosivim vrijednosnicama trguje na reguliranom tržištu bilo koje države članice u smislu članka 4. stavka 1. točke 14. Direktive 2004/39/EZ;

(b) kreditne ustanove kako su definirane u članku 3. točki 1. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća (**) osim onih navedenih u članku 2. te Direktive;

- (c) osiguravajuća društva u smislu članka 2. stavka 1. Direktive 91/674/EEZ; ili
- (d) subjekti koje su države članice odredile kao subjekte od javnog interesa, primjerice poduzeća koja su zbog prirode svojeg poslovanja, svoje veličine ili broja zaposlenika od velikog javnog značaja;

(**) Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176., 27.6.2013., str. 338.).";

(g) točka 15. zamjenjuje se sljedećim:

„15. „subjekt koji ne obavlja revizijsku djelatnost” znači fizička osoba koja tijekom svojeg angažmana u upravljanju sustavom javnog nadzora te tijekom razdoblja od tri godine neposredno prije tog angažmana nije provodila zakonske revizije, nije imala glasačka prava u revizorskem društvu, nije bila član upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela revizorskog društva te nije bila zaposlena ili na neki drugi način povezana s revizorskim društvom;”;

(h) dodaju se sljedeće točke od 17. do 20.:

„17. „srednji poduzetnici” znači poduzetnici iz članka 1. stavka 1. i članka 3. stavka 3. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*);

18. „mali poduzetnici” znači poduzetnici iz članka 1. stavka 1. i članka 3. stavka 2. Direktive 2013/34/EU;

19. „matična država članica” znači država članica u kojoj je ovlaštenom revizoru ili revizorskem društvu izdano ovlaštenje za rad u skladu s člankom 3. stavkom 1.;

20. „država članica domaćin” znači država članica u kojoj ovlašteni revizor, ovlašten u svojoj matičnoj državi članici, također traži ovlaštenje u skladu s člankom 14. ili država članica u kojoj revizorsko društvo ovlašteno od matične države članice također traži da bude registrirano ili je registrirano u skladu s člankom 3. a.

(*) Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima o određenim vrstama obveza o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).”

3. Članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„2. Svaka država članica određuje nadležno tijelo kao tijelo odgovorno za izdavanje odobrenja ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima.”;

ii. drugi podstavak se briše;

(b) stavak 4. prvi podstavak točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) većinsko pravo glasa u subjektu moraju imati revizorska društva s odobrenjem bilo koje od država članica ili fizičke osobe koje ispunjavaju barem uvjete propisane člankom 4. te člancima od 6. do 12. Države članice mogu propisati da takve fizičke osobe moraju imati odobrenje i u nekoj drugoj državi članici. Za potrebe zakonske revizije zadruga, štednih banaka i sličnih subjekata kako su navedeni u članku 45. Direktive 86/635/EEZ, društva-kćeri ili pravnog sljednika zadruge, štedne banke ili sličnog subjekta kako su navedeni u članku 45. Direktive 86/635/EEZ, države članice mogu utvrditi druge posebne odredbe u vezi s glasačkim pravima;”

4. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 3.a

Priznavanje revizorskih društava

1. Odstupajući od članka 3. stavka 1., revizorsko društvo s ovlaštenjem jedne države članice ima pravo obavljati zakonske revizije u drugoj državi članici pod uvjetom da glavni partner za reviziju koji provodi zakonsku reviziju u ime revizorskog društva postupa u skladu s člankom 3. stavkom 4. točkom (a) u državi članici domaćinu.

2. Revizorsko društvo koje želi obavljati zakonske revizije u državi članici koja nije njegova matična država članica, mora se registrirati kod nadležnog tijela u državi članici domaćinu u skladu s člancima 15. i 17.

3. Nadležno tijelo u državi članici domaćinu dužno je registrirati revizorsko društvo ako se uvjerilo da je revizorsko društvo registrirano kod nadležnog tijela u matičnoj državi članici. Ako se država članica domaćin namjerava osloniti na potvrdu kojom se dokazuje registracija revizorskog društva u matičnoj državi članici, nadležno tijelo u državi članici domaćinu može zahtijevati da potvrda izdana od nadležnog tijela u matičnoj državi članici ne bude biti starija od tri mjeseca. Nadležno tijelo u državi članici domaćinu obavješćuje nadležno tijelo u matičnoj državi članici o registraciji revizorskog društva.”

5. U članku 5. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Kada je odobrenje izdano ovlaštenom revizoru ili revizorskom društvu povučeno iz bilo kojeg razloga, nadležno tijelo matične države članice u kojoj je ovlaštenje povučeno priopćuje tu činjenicu i navodi razloge za povlačenje odgovarajućim nadležnim tijelima država članica domaćina u kojima su ovlašteni revizor ili revizorsko društvo također registrirani u skladu s člankom 3.a, člankom 16. stavkom 1. točkom (c) i člankom 17. stavkom 1. točkom (i).”

6. U članku 6. dodaje se sljedeći stavak:

„Nadležna tijela iz članka 32. međusobno surađuju s ciljem postizanja usklađenja zahtjeva određenih u ovom članku. Pri takvoj suradnji nadležna tijela uzimaju u obzir kretanja u obavljanju revizije i revizijskoj struci te posebno usklađenje koje je već postignuto u struci. Ona surađuju s Odborom europskih tijela za nadzor revizora (CEAOB) i nadležnim tijelima iz članka 20. Uredbe (EU) br. 537/2014 ako je takvo usklađenje povezano sa zakonskom revizijom subjekata od javnog interesa.”

7. Članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. točka (i) zamjenjuje se sljedećim:

„(i) međunarodni revizijski standardi iz članka 26.;”;

(b) stavak 3. se briše.

8. U članku 10. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Da bi se osigurala sposobnost primjene teorijskog znanja u praksi, čija se provjera provodi u okviru ispita, polaznik mora završiti najmanje trogodišnje praktično ospozobljavanje, između ostalog, u reviziji godišnjih finansijskih izvještaja, konsolidiranih finansijskih izvještaja ili sličnih finansijskih izvještaja. Najmanje dvije trećine tog praktičnog ospozobljavanja polaznik obavlja kod ovlaštenog revizora ili revizorskog društva ovlaštenih u bilo kojoj državi članici.”

9. Članak 13. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 13.

Stalno obrazovanje

Države članice dužne su osigurati da ovlašteni revizori pohađaju prikidan program stalnog obrazovanja radi održavanja teorijskog znanja, stručnih vještina i vrijednosti na dovoljno visokoj razini te da je nepridržavanje zahtjeva o stalnom obrazovanju podložno primjerenum sankcijama iz članka 30.”

10. Članak 14. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 14.

Izdavanje ovlaštenja ovlaštenim revizorima iz druge države članice

1. Nadležna tijela utvrđuju postupke za izdavanje odobrenja ovlaštenim revizorima kojima je izdano odobrenje za obavljanje usluga revizije u drugim državama članicama. Ti postupci ne prelaze zahtjev proteka razdoblja prilagodbe kako je definirano u članku 3. stavku 1. točki (g) Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*) ili polaganja provjere sposobnosti kako je definirana u točki (h) te odredbe.

2. Država članica domaćin odlučuje hoće li podnositelj zahtjeva koji traži ovlaštenje podlijegati razdoblju prilagodbe kako je definirano u članku 3. stavku 1. točki (g) Direktive 2005/36/EZ ili provjeri sposobnosti kako je definirana u točki (h) te odredbe.

Razdoblje prilagodbe ne prelazi tri godine, a podnositelj zahtjeva podliježe procjeni.

Provjera sposobnosti koja se provodi na jednom od jezika dopuštenih jezičnim propisima koji se primjenjuju u dotičnoj državi članici domaćinu. Provjerom se provjerava samo odgovarajuće znanje ovlaštenog revizora o zakonima i propisima te države članice domaćina u mjeri u kojoj je ono relevantno za zakonske revizije.

3. Nadležna tijela međusobno surađuju u okviru CEAOB-a s ciljem uskladivanja zahtjeva u vezi s razdobljem prilagodbe i provjerom sposobnosti. Nadležna tijela dužna su povećati transparentnost i predvidljivost zahtjeva. Ona surađuju s CEAOB-om i nadležnim tijelima iz članka 20. Uredbe br. 537/2014 ako je to usklađenje povezano sa zakonskim revizijama subjekata od javnog interesa.

(*) Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22)."

11. U članku 15. stavak 1. zamjenjuje se sa sljedećim:

„1. Svaka država članica dužna je osigurati da su ovlašteni revizori i revizorska društva upisani u javni registar u skladu s člancima 16. i 17. U iznimnim situacijama države članice mogu odstupiti od zahtjeva utvrđenih u ovom članku i članku 16. u vezi s otkrivanjem samo u onoj mjeri koja je potrebna za ublažavanje neposrednih i značajnih prijetnji osobnoj sigurnosti osoba.”

12. Članku 17. stavku 1. dodaje se sljedeća točka:

„(j) ako je to primjenjivo, je li revizorsko društvo registrirano u skladu s člankom 3.a stavkom 3.”

13. Članak 21. mijenja se kako slijedi,

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Profesionalna etika i skeptičnost”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice dužne su osigurati da se pri obavljanju zakonske revizije ovlašteni revizor ili revizorsko društvo pridržavaju profesionalne skeptičnosti tijekom revizije te da su svjesni mogućnosti postojanja bitno pogrešnog prikazivanja zbog činjenica ili ponašanja koji ukazuju na nepravilnosti, uključujući prijevaru ili pogreške, neovisno o tome ukazuje li proteklo iskustvo ovlaštenog revizora ili revizorskog društva na iskrenost i integritet uprave subjekta koji je predmet revizije i osoba zaduženih za vođenje tog subjekta.

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo pridržavaju se profesionalne skeptičnosti, posebno pri provjeravanju procjena upravljačkih struktura u vezi s poštenim vrijednostima, umanjenjem imovine, sredstvima i budućim tokom novca relevantnim za sposobnost subjekta za redovno poslovanje.

Za potrebe ovog članka, „profesionalna skeptičnost“ znači pristup koji podrazumijeva pronicljivost, spremnost na prepoznavanje stanja koje može ukazivati na moguće pogrešno prikazivanje zbog pogreške ili prijevaru te pažljivu procjenu dokaza prikupljenih tijekom revizije.“

14. Članak 22. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice dužne su osigurati da su pri obavljanju zakonske revizije ovlašteni revizor ili revizorsko društvo i svaka fizička osoba u položaju da izravno ili neizravno utječe na rezultat zakonske revizije neovisni o subjektu koji je predmet revizije i da ne sudjeluju u donošenju odluka subjekta koji je predmet revizije.

Neovisnost je obvezna barem tijekom razdoblja koje obuhvaćaju finansijski izvještaji koji su predmet revizije i tijekom razdoblja obavljanja zakonske revizije.

Države članice dužne su osigurati da ovlašteni revizor ili revizorsko društvo poduzimaju sve potrebne korake kako bi osigurali da pri obavljanju zakonske revizije na njihovu neovisnost ne utječe ni jedan postojeći ili mogući sukob interesa ili poslovanje ili drugi izravni ili neizravni odnosi u koje su uključeni ovlašteni revizor ili revizorsko društvo koji provode zakonsku reviziju te, ako je primjenjivo, njihova mreža, upravitelji, revizori, zaposlenici i druge fizičke osobe čije su usluge stavljene na raspolažanje ili ih nadzire ovlašteni revizor ili revizorsko društvo ili bio koja osoba izravno ili neizravno povezana s ovlaštenim revizorom ili revizorskim društvom u vezi s nadzorom.

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo ne provode zakonsku reviziju ako postoji prijetnja samopregleda, korištoljublja, zagovaranja, familijarnosti ili zastrašivanja koja proizlazi iz finansijskih, osobnih, poslovnih odnosa, odnosa u vezi sa zaposlenjem ili drugih odnosa između:

- ovlaštenog revizora, revizorskog društva, njegove mreže i bilo koje fizičke osobe u položaju da utječe na rezultat zakonske revizije, i
- subjekta koji je predmet revizije.

zbog koje bi objektivna, razumna i informirana treća strana, uzimajući u obzir primijenjene zaštitne mehanizme, zaključila da je neovisnost ovlaštenog revizora ili revizorskog društva ugrožena.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice dužne su osigurati da ovlašteni revizor, revizorsko društvo, njihovi glavni partneri za reviziju, njihovi zaposlenici i bilo koja druga fizička osoba čije su usluge stavljene na raspolažanje ili koju nadzire takav ovlašteni revizor ili revizorsko društvo, a koja je izravno uključena u aktivnosti zakonske revizije, te osobe koje su usko povezane s njima u smislu članka 1. stavka 2. Direktive Komisije 2004/72/EZ (*) ne ostvaruju i nemaju materijalne i izravne koristi ili da nisu uključeni ni u jednu transakciju u vezi s bilo kojim finansijskim instrumentom koji je izdao, za koji jamči ili koji na drugi način podržava bilo koji subjekt koji je predmet revizije u okviru njihova raspona aktivnosti zakonske revizije osim interesa koje neizravno ostvaruju putem diversificiranih subjekata za zajednička ulaganja, uključujući upravljane fondove poput mirovinskih fondova ili životnog osiguranja.

(*) Direktiva Komisije 2004/72/EZ od 29. travnja 2004. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prihvaćenih tržišnih praksi, definicije povlaštene informacije u odnosu na izvedenice na robu, izrade popisa upućenih osoba, obavještavanja o transakcijama upravitelja i obavještavanja o sumnjivim transakcijama (SL L 162, 30.4.2004., str. 70.).”;

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice dužne su osigurati da osobe ili društva iz stavka 2. ne sudjeluju ili na neki drugi način utječu na rezultate zakonske revizije bilo kojeg pojedinog subjekta koji je predmet revizije ako:

- (a) posjeduju finansijske instrumente subjekta koji je predmet revizije, osim interesa koji se neizravno ostvaruju putem diversificiranih subjekata za zajednička ulaganja;
- (b) posjeduju finansijske instrumente bilo kojeg subjekta povezanog sa subjektom koji je predmet revizije, čije vlasništvo može uzrokovati ili se može općenito smatrati da uzrokuje sukob interesa, izuzimajući interese koji se neizravno ostvaruju putem diversificiranih subjekata za zajednička ulaganja;
- (c) su nedavno bile zaposlene u subjektu koji je predmet revizije ili imaju poslovne ili neke druge odnose sa subjektom koji je predmet revizije tijekom razdoblja iz stavka 1. koji mogu prouzročiti ili se za njih općenito može smatrati da uzrokuju sukob interesa.”;

(d) dodaju se sljedeći stavci:

„5. Osobe ili društva iz stavka 2. ne smiju tražiti ili primati novčane i nematerijalne darove ili usluge od subjekta koji je predmet revizije ili bilo kojeg subjekta koji je povezan sa subjekta koji je predmet revizije osim ako bi objektivna, razumna i informirana treća strana zaključila da je njihova vrijednost zanemariva ili neznačajna.

6. Ako je drugi subjekt kupio, pripojio ili stekao subjekt koji je predmet revizije tijekom razdoblja koje obuhvaćaju finansijski izvještaji, ovlašteni revizor ili revizorsko društvo dužni su otkriti i ocijeniti bilo koje postojeće ili nedavne interese ili odnose, uključujući nerevizorske usluge pružene tom subjektu koje bi, uzimajući u obzir dostupne zaštitne mehanizme, mogle ugroziti neovisnost ili sposobnost revizora da nastave s obavljanjem zakonske revizije nakon stupanja na snagu spajanja ili stjecanja.

Što je prije moguće, a u svakom slučaju u roku od tri mjeseca, ovlašteni revizor ili revizorsko društvo poduzimaju sve korake koji mogu biti potrebni za uklanjanje svih postojećih interesa ili prestanak odnosa koji bi predstavljali prijetnju njihovoj neovisnosti te su dužni, ako je to moguće, usvojiti zaštitne mehanizme kako bi minimizirali bilo kakvu prijetnju njihovoj neovisnosti koja proizlazi iz prethodnih ili postojećih interesa i odnosa.”

15. Umeće se sljedeći članak 22.a:

„Članak 22.a

Zapošljavanje bivših ovlaštenih revizora ili zaposlenika ovlaštenih revizora ili revizorskih društava od strane subjekata koji su predmet revizije

1. Države članice dužne su osigurati da ovlašteni revizor ili glavni partner za reviziju koji provodi zakonsku reviziju u ime revizorskog društva prije razdoblja od najmanje jedne godine ili, u slučaju zakonske revizije subjekata od javnog interesa, razdoblja od najmanje dvije godine nakon što su prestali obavljati dužnost ovlaštenog revizora ili glavnog partnera za reviziju u vezi s revizijskim angažmanom:

- (a) ne prihvate ključni rukovodeći položaj u subjektu koji je predmet revizije;
- (b) ako je to primjenjivo, ne postanu članovi revizorskog odbora subjekta koji je predmet revizije ili, ako takav revizorski odbor ne postoji, ne postanu članovi tijela koje obavlja funkciju istovjetnu onoj revizorskog odbora;
- (c) ne postanu neizvršni članovi upravnog tijela ili članovi nadzornog tijela subjekta koji je predmet revizije.

2. Države članice osiguravaju da zaposlenici i partneri osim glavnih partnera za reviziju ovlaštenog revizora ili revizorskog društva koji obavljaju zakonsku reviziju, kao i bilo koja druga fizička osoba čije su usluge stavljene na raspolaganje ili koju nadzire takav ovlašteni revizor ili revizorsko društvo ne smiju, ako su takvi zaposlenici, partneri ili druge fizičke osobe osobno ovlašteni za obavljanje djelatnosti ovlaštenih revizora, preuzeti bilo koju dužnost iz stavka 1. točaka (a), (b) i (c) prije razdoblja od najmanje godine dana od razdoblja u kojem su bili izravno uključeni u zakonsku reviziju.”

16. Umeće se sljedeći članak 22.b:

„Članak 22.b

Priprema zakonske revizije i procjena prijetnji neovisnosti

Države članice dužne su osigurati da prije prihvaćanja ili nastavka sudjelovanja u zakonskoj reviziji ovlašteni revizor ili revizorsko društvo procijene i dokumentiraju sljedeće:

- ispunjavaju li zahtjeve iz članka 22. ove Direktive,
- postoje li prijetnje njihovoj neovisnosti i zaštitne mehanizme primijenjene kako bi se ublažile te prijetnje,

- imaju li stručne zaposlenika, vrijeme i resurse potrebne za obavljanje zakonske revizije na primjeren način,
- je li, u slučaju revizorskog društva, glavni partner za reviziju odobren kao ovlašteni revizor u državi članici koja traži zakonsku reviziju,

Države članice mogu predvidjeti pojednostavljene zahtjeve za revizije iz članka 2. stavka 1. točaka (b) i (c)."

17. Članak 23. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Pravila o povjerljivosti i čuvanju poslovne tajne koja se odnose na ovlaštene revizore ili revizorska društva ne smiju ometati provedbu odredaba ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 537/2014.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Kada dođe do zamjene jednog ovlaštenog revizora ili revizorskog društva drugim ovlaštenim revizorom ili revizorskim društvom, prethodni ovlašteni revizor ili revizorsko društvo dužni su osigurati novom ovlaštenom revizoru ili revizorskom društvu pristup svim relevantnim informacijama koje se odnose na subjekt koji je bio predmet revizije i na posljednju reviziju tog subjekta.”;

(c) dodaju se sljedeći stavci:

„5. Ako ovlašteni revizor ili revizorsko društvo obavljaju zakonsku reviziju poduzetnika koji je dio grupe čije se matično društvo nalazi u trećoj zemlji, pravila povjerljivosti i čuvanja poslovne tajne iz ovog članka stavka 1. ne utječu na prenošenje, od strane ovlaštenog revizora ili revizorskog društva, relevantne dokumentacije o obavljenoj reviziji skupnom revizoru koji se nalazi u trećoj zemlji ako je takva dokumentacija potrebna za obavljanje revizije konsolidiranih finansijskih izvještaja matičnog društva.

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo koji provode zakonsku reviziju poduzetnika koji je izdao vrijednosne papire u trećoj zemlji ili koji su dio grupe koja izdaje zakonske konsolidirane finansijske izvještaje u trećoj zemlji mogu proslijediti radnu dokumentaciju revizije ili druge dokumente u vezi s revizijom tog subjekta koje posjeđuju samo nadležnim tijelima u relevantnim trećim zemljama pod uvjetima određenim u članku 47.

Prosljeđivanje podataka skupnom revizoru koji se nalazi u trećoj zemlji u skladu je s poglavljem IV. Direktive 95/46/EZ i primjenjivim nacionalnim pravilima o zaštiti osobnih podataka.”

18. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 24.a

Unutarnja organizacija revizora i revizorskih društava

1. Države članice dužne su osigurati da se ovlašteni revizor ili revizorsko društvo pridržavaju sljedećih organizacijskih zahtjeva:

- (a) revizorsko društvo dužno je uspostaviti primjerene politike i postupke kako bi osiguralo da se vlasnici ili dioničari, kao i članovi upravnih, upravljačkih i nadležnih tijela društva ili povezanog društva ne miješaju u obavljanje zakonske revizije na bilo koji način kojim se dovodi u opasnost neovisnost i objektivnost ovlaštenog revizora koji provodi zakonsku reviziju u ime revizorskog društva;
- (b) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo dužni su raspolagati odgovarajućim administrativnim i računovodstvenim postupcima, mehanizmima unutarnje kontrole kvalitete, djelotvornim postupcima procjene rizika te djelotvornim mjerama nadzora i zaštite sustava za obradu podataka.

Ti mehanizmi unutarnje kontrole kvalitete osmišljeni su kako bi osigurali poštovanje odluka i postupaka na svim razinama revizorskog društva ili radne strukture ovlaštenog revizora.

- (c) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo uspostavljaju odgovarajuće politike i postupke kako bi osigurali da njihovi zaposlenici i druge fizičke osobe čije usluge im se stavlju na raspolaganje ili su pod njihovim nadzorom i koji su direktno uključeni u aktivnosti zakonske revizije posjeduju primjereno znanje i iskustvo za dužnosti koje su im dodijeljene;
- (d) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo uspostavljaju odgovarajuće politike i postupke kako bi osigurali da povjerenje važnih revizorskih funkcija vanjskim izvršiteljima nije provedeno na takav način da umanji kvalitetu unutarnje kontrole kvalitete ovlaštenog revizora ili revizorskog društva te sposobnost nadležnih tijela da nadziru ispunjavanje, od strane ovlaštenog revizora ili revizorskog društva, obveza utvrđenih u ovoj Direktivi i, ako je to primjenjivo, u Uredbi (EU) 537/2014;
- (e) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo uspostavljaju odgovarajuće i djelotvorne organizacijske i administrativne mehanizme za sprečavanje, identifikaciju, uklanjanje ili upravljanje i otkrivanje prijetnji njihovoj neovisnosti iz članaka 22., 22.a i 22.b;
- (f) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo uspostavljaju odgovarajuće politike i postupke za obavljanje zakonskih revizija, obuku, nadzor i kontrolu aktivnosti zaposlenika te organizaciju strukture revizorskih spisa iz članka 24. b stavka 5.;
- (g) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo uspostavljaju sustav unutarnje kontrole kvalitete kako bi se zajamčila kvaliteta zakonske revizije.

Sustav kontrole kvalitete obuhvaća barem politike i postupke opisane u točki (f). U slučaju revizorskog društva, za sustav unutarnje kontrole kvalitete odgovorna je osoba koja ima kvalifikaciju ovlaštenog revizora;

- (h) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo koriste odgovarajuće sustave, resurse i postupke kako bi osigurali kontinuitet i pravilnost u obavljanju aktivnosti zakonske revizije;
- (i) Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo također uspostavljaju primjerene i djelotvorne organizacijske i administrativne mehanizme za rješavanje i bilježenje incidenata koji imaju ili mogu imati ozbiljne posljedice za integritet njihovih aktivnosti zakonske revizije;
- (j) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo imaju uspostavljene odgovarajuće politike naknade, uključujući podjelu dobiti, koje omogućuju dovoljno poticaja za učinak kako bi se osigurala kvaliteta revizije. Iznos prihoda koji ovlašteni revizor ili revizorsko društvo ostvaruju od pružanja nerevizorskih usluga subjektu koji je predmet revizije nije predmetom ocjene učinka i isplate naknade bilo kojoj osobi koja je uključena u obavljanje revizije ili na nju može utjecati.
- (k) ovlašteni revizor ili revizorsko društvo prate i ocjenjuju prikladnost i djelotvornost svojih sustava, mehanizama unutarnje kontrole kvalitete te postupaka uspostavljenih u skladu s ovom Direktivom i, ako je to primjenjivo, Uredbom (EU) br. 537/2014, te poduzimaju primjerene mjere za otklanjanje eventualnih nedostataka. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo posebno provode godišnje ocjenjivanje sustava unutarnje kontrole kvalitete iz točke (g). Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo vode evidenciju nalaza dobivenih tim ocjenjivanjem, kao i mjera predloženih za izmjenu sustava unutarnje kontrole kvalitete.

Politike i postupci iz prvog podstavka dokumentiraju se i priopćuju zaposlenicima ovlaštenih revizora ili revizorskog društva.

Države članice mogu predvidjeti pojednostavljene zahtjeve za revizije iz članka 2. točke 1. točaka (b) i (c).

Povjeravanje revizorskih funkcija vanjskim izvršiteljima kao što je navedeno u točki (d) ovog stavka ne utječe na obveze ovlaštenog revizora ili revizorskog društva prema subjektu koji je predmet revizije.

2. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo razmatraju dimenziju i složenost svojih aktivnosti pri ispunjavanju zahtjeva u vezi s obvezama iz ovog članka stavka 1.

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo moraju moći pokazati nadležnom tijelu da su politike i postupci, osmišljeni u svrhu ostvarivanja takve usklađenosti, primjereni u odnosu na dimenziju i složenost aktivnosti ovlaštenog revizora ili revizorskog društva."

19. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 24.b

Organizacija posla

1. Države članice dužne su osigurati da revizorsko društvo pri obavljanju zakonske revizije odredi barem jednog glavnog partnera za reviziju. Revizorsko društvo glavnom partneru ili partnerima za reviziju stavlja na raspolaganje dostatne resurse i dostatan broj osoblja koji posjeduju potrebnu stručnost i vještine kako bi na prikladan način mogli obavljati svoje dužnosti.

Osiguranje kvalitete revizije, neovisnost i stručnost glavni su kriteriji pri izboru glavnog partnera ili partnerâ za reviziju od strane revizorskog društva.

Glavni partner ili partneri za reviziju aktivno sudjeluju u obavljanju zakonske revizije.

2. Pri obavljanju zakonske revizije ovlašteni revizor posvećuje dovoljno vremena svom angažmanu te je dužan angažirati dovoljno resursa kako bi na primjeren način mogao obavljati svoje dužnosti.

3. Države članice dužne su osigurati da ovlašteni revizor ili revizorsko društvo vode evidenciju o bilo kakvom kršenju odredaba ove Direktive i, ako je to primjenjivo, Uredbe (EU) br. 537/2014. Države članice mogu izuzeti ovlaštene revizore i revizorska društva od te obveze kada se radi o manjim kršenjima. Ovlašteni revizori i revizorska društva također vode evidenciju svih posljedica takvog kršenja, uključujući mјere poduzete kako bi se pristupilo rješavanju tih kršenja te u svrhu izmjene njihova sustava unutarnje kontrole kvalitete. Oni su dužni pripremiti godišnje izvješće koje sadrži pregled svih poduzetih mјera te to izvješće dostaviti zaposlenicima.

Ako ovlašteni revizor ili revizorsko društvo traže savjet od vanjskih stručnjaka, dužni su dokumentirati taj zahtjev i primljeni savjet.

4. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo dužni su voditi evidenciju klijenata. Takva evidencija sadrži sljedeće podatke za svakog klijenta revizije:

- (a) ime, adresu i mjesto poslovanja;
- (b) u slučaju revizorskog društva, ime, odnosno imena, glavnog partnera ili partnere za reviziju;
- (c) naknade zaračunate za usluge zakonske revizije te naknade zaračunate za druge usluge u bilo kojoj finansijskoj godini.

5. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo otvaraju revizorski spis za svaku zakonsku reviziju.

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo moraju dokumentirati barem podatke zabilježene u skladu s člankom 22.b stavkom 1. ove Direktive, i, ako je to primjenjivo, člancima od 6. do 8. Uredbe (EU) br. 537/2014.

Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo zadržavaju sve druge podatke i dokumente koji su važni za izvješće iz članka 28. ove Direktive te, ako je to primjenjivo, članaka 10. i 11. Uredbe (EU) 537/2014 te za praćenje usklađenosti s ovom Direktivom i drugim primjenjivim pravnim zahtjevima.

Revizorski spis zatvara se najkasnije 60 dana nakon datuma potpisivanja revizorskog izvješća iz članka 28. ove Direktive i, ako je to primjenjivo, članka 10. Uredbe (EU) 537/2014.

6. Ovlašteni revizor ili revizorsko društvo vode evidenciju svih pisanih žalbi u vezi s obavljanjem zakonskih revizija.

7. Države članice mogu utvrditi pojednostavljene zahtjeve s obzirom na stavke 3. i 6. u vezi s revizijama iz članka 2. točke 1. točaka (b) i (c)."

20. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 25.a

Opseg zakonske revizije

Ne dovodeći u pitanje zahtjeve izvješćivanja kako je navedeno u članku 28. ove Direktive i, ako je to primjenjivo, člancima 10. i 11. Uredbe (EU) br. 537/2014, opseg zakonske revizije ne obuhvaća jamčenje buduće održivosti subjekta koji je predmet revizije ili učinkovitosti ili djelotvornosti upravljačkog ili upravnog tijela pri dotadašnjem ili budućem vođenju poslova subjekta.”

21. Članak 26. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 26.

Revizijski standardi

1. Države članice od ovlaštenih revizora i revizorskih društava zahtijevaju da provode zakonske revizije u skladu s međunarodnim revizijskim standardima koje je donijela Komisija u skladu sa stavkom 3.

Države članice mogu primjenjivati nacionalne revizijske standarde, postupke ili zahtjeve pod uvjetom da Komisija nije donijela međunarodni revizijski standard kojim se uređuje isto pitanje.

2. Za potrebe stavka 1. pojma „međunarodni revizijski standardi“ znači Međunarodni revizijski standardi (ISA), Međunarodni standard o kontroli kvalitete (ISQC 1) i drugi povezani standardi koje je izdala Međunarodna federacija računovođa (IFAC) putem Odbora za međunarodne standarde revidiranja i izražavanja uvjerenja (IAASB), u mjeri u kojoj su oni relevantni za zakonsku reviziju.

3. Komisija je ovlaštena putem delegiranih akata u skladu s člankom 48.a donijeti međunarodne revizijske standarde iz stavka 1. u području revizijske prakse, neovisnosti i unutarnjih kontrola kvalitete ovlaštenih revizora i revizorskih društava za potrebe primjene tih standarda u Uniji.

Komisija može usvojiti međunarodne revizijske standarde samo ako:

- (a) su oni izrađeni u skladu s propisanim postupcima, pod javnim nadzorom i zadovoljavaju uvjet transparentnosti te su općenito međunarodno prihvaćeni;
- (b) oni pridonose visokoj razini vjerodostojnosti i kvalitete godišnjih ili konsolidiranih finansijskih izvještaja u skladu s načelima određenima u članku 4. stavku 3. Direktive 2013/34/EU;
- (c) oni doprinose javnom dobru Unije; i
- (d) se njima ne mijenjaju bilo koji zahtjevi iz ove Direktive ili ako oni ne nadopunjaju te zahtjeve, osim onih određenih u poglavljju IV. i člancima 27. i 28.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. drugi podstavak, države članice mogu uvesti revizijske postupke ili zahtjeve uz međunarodne revizijske standarde koje je usvojila Komisija samo

- (a) ako su ti revizijski postupci ili zahtjevi potrebni kako bi se omogućio učinak nacionalnih pravnih zahtjeva povezanih s opsegom zakonskih revizija; ili
- (b) u mjeri potrebnoj kako bi se doprinijelo vjerodostojnosti i kvaliteti finansijskih izvještaja.

Države članice o njima obavještavaju Komisiju o postupcima ili zahtjevima revizije najmanje tri mjeseca prije njihova stupanja na snagu ili, u slučaju već postojećih zahtjeva u trenutku donošenja međunarodnog revizijskog standarda, najmanje u roku od tri mjeseca od donošenja relevantnog međunarodnog revizijskog standarda.

5. Ako država članica zahtijeva zakonsku reviziju malih poduzetnika, ona može predvidjeti da primjena revizij-skih standarda iz stavka 1. bude proporcionalna rasponu i složenosti aktivnosti takvih poduzetnika. Države članice mogu poduzeti mjere kako bi osigurale da se revizijski standardi proporcionalno primjenjuju na zakonske revizije malih poduzetnika."

22. Članak 27. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 27.

Zakonske revizije konsolidiranih finansijskih izvještaja

1. Države članice osiguravaju da u slučaju zakonske revizije konsolidiranih finansijskih izvještaja grupe poduzetnika:

- (a) u odnosu na konsolidirane finansijske izvještaje skupni revizor snosi punu odgovornost za revizorsko izvješće iz članka 28. ove Direktive i, ako je to primjenjivo, članka 10. Uredbe (EU) br. 537/2014 te za, ako je to primjenjivo, dodatno izvješće revizorskog odboru kako je navedeno u članku 11. te Uredbe;
- (b) skupni revizor ocjeni reviziju koju je proveo (su proveli) revizor (ili revizori) iz trećih zemalja ili ovlašteni revizor (ili revizori) i revizorsko tijelo (ili tijela) iz trećih zemalja ili revizorsko društvo (ili društva) za potrebe skupne revizije i bilježi prirodu, vrijeme i opseg posla koji su obavili ti revizori, uključujući, ako je to primjenjivo, pregled relevantnih dijelova revizorske dokumentacije tih revizora od strane skupnog revizora;
- (c) skupni revizor pregleda reviziju koju je proveo (su proveli) revizor (ili revizori) iz trećih zemalja ili ovlašteni revizor (ili revizori) i revizorsko tijelo (ili tijela) ili revizorsko društvo (ili društva) iz trećih zemalja za potrebe revizije skupine te da to zabilježi.

Dokumentacija koju zadržava skupni revizor mora biti takve prirode da omogućava relevantnom nadležnom tijelu da pregleda rad skupnog revizora.

Za potrebe ovog stavka prvog podstavka točke (c), skupni revizor traži suglasnost revizora(-â) iz treće zemlje, ovlaštenog (ili ovlaštenih) revizora, revizorskog (ili revizorskog) tijela iz trećih zemalja ili revizorskog društva (ili društava) o kojima je riječ za proslijedivanje relevantne dokumentacije tijekom obavljanja revizije konsolidiranih finansijskih izvještaja, kao uvjet za oslanjanje skupnog revizora na rad tih revizora iz trećih zemalja, ovlaštenog (ili ovlaštenih) revizora, revizorskog (ili revizorskog) tijela iz trećih zemalja ili revizorskog društva (ili društava).

2. Ako skupni revizor ne može poštovati stavak 1. prvi podstavak točku (c), on poduzima prikladne mjere i obavješćuje relevantno nadležno tijelo.

Takve mjere prema potrebi uključuju obavljanje dodatnih zakonskih revizija, izravnim putem ili povjeravanjem takvih zadaća vanjskim izvršiteljima, u odgovarajućem društvu-kćeri.

3. Ako skupni revizor podliježe provjeri osiguranja kvalitete ili istrazi u vezi sa zakonskom revizijom konsolidiranih finansijskih izvještaja grupe poduzetnika, skupni revizor dužan je, na zahtjev, nadležnom tijelu staviti na raspolaganje relevantnu dokumentaciju koju posjeduje u vezi s revizijom koju su proveli revizor (ili revizori) iz odnosnih trećih zemalja, ovlašteni revizor (ili revizori), revizorsko tijelo (ili tijela) iz trećih zemalja ili revizorsko društvo (ili društva) za potrebe revizije skupine, uključujući svu radnu dokumentaciju relevantnu za reviziju skupine.

Nadležno tijelo može za potrebe revizije skupine, u skladu s člankom 36., od relevantnih nadležnih tijela zatražiti dodatnu dokumentaciju o reviziji koju su proveli ovlašteni revizor (ili revizori) ili revizorsko društvo (ili društva).

Ako reviziju matičnog društva ili društva-kćeri koje čini dio određene grupe poduzetnika obavlja/obavljuje revizor (ili revizori) ili revizorsko tijelo (ili tijela) iz treće zemlje, nadležno tijelo može, od relevantnih nadležnih tijela trećih zemalja putem dogovora o suradnji iz članka 47., zatražiti dodatnu dokumentaciju o reviziji koju su obavili revizor (ili revizori) iz trećih zemalja ili revizorsko tijelo (ili tijela) iz trećih zemalja.

Odstupajući od trećeg podstavka, ako reviziju matičnog društva ili društva-kćeri koje čini dio određene grupe poduzetnika obavljuju revizor ili revizori ili revizorska tijela iz trećih zemalja koji nemaju dogovore o suradnji iz članka 47., skupni revizor također je odgovoran, ako se to od njega zahtijeva, za osiguravanje primjerene dostave dodatne dokumentacije o reviziji koju je obavi/su obavili revizor (ili revizori) iz trećih zemalja ili revizorsko tijelo (ili tijela), uključujući radnu dokumentaciju relevantnu za reviziju skupine. Kako bi se osigurala takva isporuka, skupni revizor dužan je zadržati primjerak takve dokumentacije ili dogovoriti s revizorima ili revizorskim tijelima iz trećih zemalja njihov dozvoljen i neograničen pristup takvoj dokumentaciji na zahtjev ili poduzeti bilo koju drugu primjerenu mjeru. Ako zakonski ili neki drugi razlozi onemogućuju da se radna dokumentacija revizije iz treće zemlje prenese skupnom revizoru, dokumentacija koju zadržava skupni revizor mora sadržavati dokaz da je on ili ona poduzeo/poduzela primjerene postupke za ostvarivanje pristupa dokumentaciji revizije i, u slučaju ograničenja koja nisu pravna ograničenja utemeljena na zakonodavstvu treće zemlje, dokaze kojima se podupire postojanje takvih ograničenja."

23. Članak 28. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 28.

Revizorsko izvješćivanje

1. Ovlašteni revizor (ili revizori) ili revizorsko društvo (ili društva) predstavljaju rezultate zakonske revizije u revizorskom izvješću. Izvješće se priprema u skladu sa zahtjevima revizijskih standarda koji su doneseni na razini Unije ili države članice o kojima je riječ, kako je navedeno u članku 26.

2. Revizorsko izvješće mora biti u pisanom obliku te:

- (a) u njemu mora biti naveden subjekt čiji su godišnji ili konsolidirani finansijski izvještaji predmet zakonske revizije; u njemu moraju biti navedeni godišnji ili konsolidirani finansijski izvještaji i datum te razdoblje koje oni obuhvaćaju; u njemu mora biti naveden okvir finansijskog izvještavanja koji je primjenjen prilikom njihove pripreme;
- (b) mora sadržavati opis opsega zakonske revizije koji mora najmanje sadržavati revizijske standarde koji su se primjenjivali tijekom zakonske revizije;
- (c) mora sadržavati revizorsko mišljenje koje je pozitivno, uvjetno ili negativno te u njemu mora jasno biti navedeno mišljenje ovlaštenog (ili ovlaštenih) revizora ili revizorskog društva (ili društava) o sljedećem:
  - i. pružaju li godišnji finansijski izvještaji istinit i pravedan pregled u skladu s relevantnim okvirom finansijskog izvještavanja; i
  - ii. prema potrebi, jesu li finansijski izvještaji u skladu sa zakonskim propisima.

Ako ovlašteni revizor (ili revizori) ili revizorsko društvo (ili društva) nisu u mogućnosti dati revizorsko mišljenje, izvješće sadrži uskraćeno mišljenje;

- (d) mora upućivati na sva pitanja na koja su ovlašteni revizor (ili revizori) ili revizorsko društvo (ili društva) upozorili bez davanja kvalificiranog revizorskog mišljenja;
- (e) mora sadržavati mišljenje i izjavu koji moraju biti utemeljeni na poduzetim aktivnostima tijekom revizije, iz članka 34. stavka 1. drugog podstavka Direktive 2013/34/EU;
- (f) mora sadržavati izjavu u vezi s bilo kakvom značajnom neizvjesnošću u vezi s događajima ili okolnostima koji značajno mogu dovesti u pitanje sposobnost subjekta da nastavi s trajnim poslovanjem;
- (g) mora utvrditi mjesto poslovног nastana ovlaštenog(-ih) revizora(-â) ili revizorskog(-ih) društva(-ava).

Države članice mogu utvrditi dodatne zahtjeve u odnosu na sadržaj revizorskog izvješća.

3. Ako je zakonsku reviziju obavljalo više od jednog ovlaštenog revizora ili revizorskog društva, ovlašteni revizor (ili revizori) ili revizorsko društvo (ili društva) dužni su usuglasiti se oko rezultata zakonske revizije te podnijeti zajedničko izvješće i mišljenje. U slučaju neslaganja, svaki ovlašteni revizor ili revizorsko društvo iskazuju svoje mišljenje u zasebnom stavku revizorskog izvješća i navode razlog neslaganju.

4. Ovlašteni revizor potpisuje revizorsko izvješće i na njemu navodi datum. Ako revizorsko društvo provodi zakonsku reviziju, revizorsko izvješće mora potpisati barem ovlašteni revizor (ili revizori) koji provodi zakonsku reviziju u ime revizorskog društva. Ako reviziju istodobno obavlja više od jednog ovlaštenog revizora ili revizorskog društva, revizorsko izvješće moraju potpisati svi ovlašteni revizori ili barem ovlašteni revizori koji su proveli zakonsku reviziju u ime svakog revizorskog društva. U iznimnim slučajevima države članice mogu predvidjeti da takav potpis (ili potpisi) ne mora biti otkriven javnosti ako bi takvo otkrivanje moglo prouzročiti neposrednu i značajnu prijetnju osobnoj sigurnosti bilo koje osobe.

U svakom slučaju, ime te osobe (ili tih osoba) mora biti poznato nadležnim tijelima.

5. Izvješće ovlaštenog revizora ili revizorskog društva o konsolidiranim finansijskim izvještajima mora biti u skladu sa zahtjevima određenima u stavcima od 1. do 4. Pri izvješćivanju o usklađenosti izvješća uprave i finansijskih izvještaja kako je propisano u stavku 2. točki (e), ovlašteni revizor ili revizorsko društvo uzimaju u obzir konsolidirane finansijske izvještaje i konsolidirano izvješće uprave. Ako su godišnji finansijski izvještaji matičnog društva priloženi konsolidiranim finansijskim izvještajima, izvješća ovlaštenih revizora ili revizorskih društava, koja su obvezna na temelju ovog članka, mogu se kombinirati.”

24. Članak 29. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) sustav osiguranja kvalitete organiziran je na način da je neovisan o ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima koji su predmet provjere te je podložan javnom nadzoru”;

ii. točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

„(h) provjere osiguranja kvalitete provode se na temelju analize rizika, a u slučaju ovlaštenih revizora i revizorskih društava koji provode zakonske revizije kako je određeno u članku 2. stavku 1. točki (a) ona se provode najmanje svakih šest godina;”;

iii. dodaje se sljedeća točka:

„(k) provjere osiguranja kvalitete primjerena su i razmjerna u odnosu na opseg i složenost aktivnosti ovlaštenog revizora ili revizorskog društva koji su predmet provjere.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Za potrebe stavka 1. točke (e) pri izboru nadzornika primjenjuju se najmanje sljedeći kriteriji:

(a) nadzornici moraju posjedovati odgovarajuću stručnu naobrazbu i relevantno iskustvo u obavljanju zakonske revizije i finansijskom izvještavanju, kao i posebnu obuku u vezi s provjerom osiguranja kvalitete;

(b) osoba ne smije obavljati posao nadzornika u provjeri osiguranja kvalitete ovlaštenog revizora ili revizorskog društva dok ne isteknu najmanje tri godine od trenutka kada je ta osoba prestala biti partner ili zaposlenik ili na neki drugi način povezana s tim ovlaštenim revizorom ili revizorskim društvom;

(c) nadzornici izjavljuju da ne postoji sukob interesa između njih i ovlaštenog revizora i revizorskog društva koji su predmet provjere.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak:

„3. Za potrebe stavka 1. točke (k), države članice zahtijevaju od nadležnih tijela da pri provjeri osiguranja kvalitete zakonskih revizija godišnjih ili konsolidiranih finansijskih izvještaja srednjih i malih poduzetnika uzmu u obzir činjenicu da su revizijski standardi, doneseni u skladu s člankom 26., osmišljeni da se primjenjuju na način koji je proporcionalan opsegu i složenosti poslovanja subjekta koji je predmet revizije.”

25. Poglavlje VII. zamjenjuje se sljedećim:

„POGLAVLJE VII.

ISTRAŽNE RADNJE I SANKCIJE

Članak 30.

Sustav istražnih radnji i sankcija

1. Države članice osiguravaju djelotvorne sustave istražnih radnji i sankcija za otkrivanje, uklanjanje i sprečavanje neprimjereno izvršavanja zakonske revizije.

2. Ne dovodeći u pitanje sustave građanskopravne odgovornosti država članica, države članice propisuju djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće sankcije u vezi s ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima ako se zakonska revizija ne provodi u skladu s odredbama donesenim u provedbi ove Direktive i, ako je to primjenjivo, Uredbe (EU) br. 537/2014.

Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi pravila za administrativne sankcije u slučaju kršenja koja su već podložna nacionalnom kaznenom pravu. U tom slučaju one su dužne Komisiju obavijestiti o relevantnim odredbama kaznenog prava.

3. Države članice osiguravaju da se poduzete mjere i sankcije izrečene ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima objavljaju na primjer način. Sankcije uključuju mogućnost oduzimanja ovlaštenja. Države članice mogu odlučiti da takvo otkrivanje ne sadrži osobne podatke u smislu članka 2. točke (a) Direktive 95/46/EZ.

4. Države članice do 17. lipnja 2016. obavješćuju Komisiju o pravilima iz stavka 2. One su dužne bez odlaganja obavijestiti Komisiju o svakoj njihovoj daljnjoj izmjeni.

Članak 30.a

Ovlasti sankcioniranja

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast poduzimanja i/ili izricanja barem sljedećih administrativnih mjera i sankcija u slučaju kršenja odredaba ove Direktive i, ako je to primjenjivo, Uredbe (EU) br. 537/2014:

- (a) slanje obavijesti kojom se od fizičke ili pravne osobe odgovorne za kršenje zahtjeva da se suzdrži od svakog ponavljanja takvog postupanja;
- (b) sastavljanje javne izjave, u kojoj je naznačena osoba odgovorna za kršenje i priroda kršenja, koja se objavljuje na web-mjestu nadležnih tijela;
- (c) uvođenje privremene zabrane obavljanja zakonskih revizija i/ili potpisivanja revizorskih izvješća, u trajanju do tri godine, ovlaštenom revizoru, revizorskem društvu ili glavnom partneru za reviziju.
- (d) sastavljanje izjave da revizorsko izvješće ne zadovoljava zahtjeve iz članka 28. Direktive ili, ako je to primjenjivo, članka 10. Uredbe (EU) br. 537/2014;
- (e) uvođenje privremene zabrane do tri godine kojom se članu revizorskog društva ili članu upravnog ili upravljačkog tijela subjekta od javnog interesa zabranjuje obavljanje funkcija u revizorskim društvima ili subjektima od javnog interesa;
- (f) izricanje upravnih novčanih kazni protiv fizičkih i pravnih osoba.

2. Države članice dužne su osigurati da nadležna tijela mogu provoditi svoje ovlasti sankcioniranja u skladu s ovom Direktivom i nacionalnim pravom na bilo koji od sljedećih načina:

- (a) izravno;
- (b) u suradnji s drugim tijelima;
- (c) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.

3. Države članice mogu dodijeliti nadležnim tijelima druge ovlasti za izricanje sankcija osim onih iz stavka 1.

4. Odstupajući od stavka 1., države članice mogu tijelima koja nadziru subjekte od javnog interesa, kada ona nisu određena kao nadležna tijela na temelju članka 20. stavka 2. Uredbe (EU) br. 537/2014, dodijeliti ovlasti za izricanje sankcija u slučaju kršenja obveze izvješćivanja predviđene tom Uredbom.

Članak 30.b

Djelotvorna primjena sankcija

Pri utvrđivanju pravila na temelju članka 30. države članice zahtijevaju da pri određivanju vrste i razine administrativnih sankcija i mjera nadležna tijela moraju u obzir uzeti sve relevantne okolnosti, uključujući, prema potrebi:

- (a) ozbiljnost i trajanje kršenja;
- (b) stupanj odgovornosti odgovorne osobe;
- (c) finansijsku snagu odgovorne osobe, na koju primjerice ukazuje ukupni promet odgovornog poduzetnika ili godišnji prihod odgovorne osobe, ako se radi o fizičkoj osobi;
- (d) iznos ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka odgovorne osobe, ako ih je moguće utvrditi;
- (e) stupanj suradnje odgovorne osobe s nadležnim tijelom;
- (f) prethodna kršenja odgovorne pravne ili fizičke osobe.

Nadležna tijela mogu uzeti u obzir dodatne čimbenike ako su ti čimbenici navedeni u nacionalnom pravu.

Članak 30.c

Objavljivanje sankcija i mjera

1. Nadležna tijela, čim je to moguće, na svojem službenom internetskom mjestu objavljaju barem sve administrativne sankcije izrečene zbog kršenja odredaba ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 537/2014 s obzirom na koje su sva prava na žalbu iscrpljena ili su istekla, neposredno nakon što je sankcionirana osoba obaviještena o takvoj odluci, uključujući informacije o vrsti i prirodi kršenja i identitetu fizičke ili pravne osobe protiv koje je izrečena sankcija.

Ako države članice dozvoljavaju objavu sankcija protiv kojih je moguće uložiti žalbu, nadležna su tijela također dužna čim je to moguće na svojem službenom internetskom mjestu objaviti informacije o statusu i ishodu žalbe.

2. Nadležna tijela izrečene sankcije objavljaju anonimno i na način koji je u skladu s nacionalnim pravom, u bilo kojoj od sljedećih okolnosti:

- (a) kada je, u slučaju da je sankcija izrečena protiv fizičke osobe, objava osobnih podataka nerazmjerna s obvezatnom ranjom procjenom razmjernosti takve objave;
- (b) kada bi objava ugrozila stabilnost finansijskih tržišta ili kaznenu istragu koja je u tijeku;
- (c) kada bi objava prouzročila nerazmjernu štetu uključenim institucijama ili pojedincima.

3. Nadležna tijela dužna su osigurati da je bilo kakva objava u skladu sa stavkom 1. proporcionalnog trajanja te ostaje na njihovom službenom internetskom mjestu najkraće pet godina nakon što su prava na žalbu iskorištena ili istekla.

Kod objavljivanja sankcija i mјera i bilo kakvih javnih izjava moraju se poštovati temeljna prava kako su utvrđena u Povelji o temeljnim pravima Europske unije, posebno pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života i pravo na zaštitu osobnih podataka. Države članice mogu odlučiti da takvo objavljanje ili bilo kakva javna izjava ne smiju sadržavati osobne podatke u smislu članka 2. točke (a) Direktive 95/46/EZ.

Članak 30.d

Žalba

Države članice dužne su osigurati da protiv odluka koje je donijelo nadležno tijelo u skladu s ovom Direktivom i Uredbom (EU) br. 537/2014 postoji pravo na žalbu.

Članak 30.e

Prijavljanje kršenja

1. Države članice dužne su osigurati da budu uspostavljeni djelotvorni mehanizmi kako bi se potaklo prijavljivanje kršenja ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 537/2014 nadležnim tijelima.

2. Mehanizmi iz stavka 1. uključuju najmanje sljedeće:

- (a) posebne postupke za primanje prijava kršenja i daljnje aktivnosti u vezi s njima;
- (b) zaštitu osobnih podataka u vezi s osobom koja prijavljuje moguća ili stvarna kršenja te osobom za koju se sumnja da je počinila ili koja je navodno počinila kršenje, u skladu s načelima utvrđenim u Direktivi 95/46/EZ;
- (c) odgovarajuće postupke kako bi se osiguralo pravo okrivljenika na obranu i saslušanje prije donošenja odluke koja se odnosi na njega te pravo da traži djelotvoran pravni lijek pred sudom protiv bilo koje odluke ili mјere koja se odnosi na njega.

3. Države članice dužne su osigurati da revizorska društva uspostave odgovarajuće postupke kako bi njihovi zaposlenici mogli interno i putem posebnog kanala prijaviti potencijalna ili stvarna kršenja ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 537/2014.

Članak 30.f

Razmjena informacija

1. Nadležna tijela na godišnjoj osnovi dostavljaju CEAOB-u skupne informacije o svim administrativnim mjerama i svim sankcijama određenima u skladu s ovim poglavljem. CEAOB objavljuje te informacije u godišnjem izvješću.

2. Nadležna tijela odmah obavješćuju CEAOB o svim privremenim zabranama iz članka 30.a stavka 1. točaka (c) i (e)."

26. Članak 32. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice organiziraju djelotvoran sustav javnog nadzora ovlaštenih revizora i revizorskih društava koji se temelji na načelima iz stavaka od 2. do 7. te određuju nadležno tijelo odgovorno za takav nadzor.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Nadležnim tijelom trebale bi upravljati osobe koje ne obavljaju revizorskiju djelatnost, ali raspolažu potrebnim znanjem o područjima relevantnim za zakonsku reviziju. One se biraju u skladu s neovisnim i transparentnim postupkom imenovanja.

Nadležno tijelo može angažirati revizore da obave određene zadaće te mu mogu pomoći i stručnjaci ako je to važno za pravilno ispunjavanje njegovih zadaća. U takvim slučajevima, i revizori i stručnjaci ne smiju biti uključeni u donošenje bilo kakvih odluka nadležnog tijela.”;

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Nadležno tijelo ima krajnju odgovornost za nadzor:

(a) dozvola i registracije ovlaštenih revizora i revizorskih društava;

(b) donošenja standarda o profesionalnoj etici, nadzoru unutarnje kontrole kvalitete revizorskih društava i reviziji, osim ako su te standarde donijela ili odobrila druga tijela države članice;

(c) stalnog obrazovanja;

(d) sustava osiguranja kvalitete;

(e) istražnih sustava i administrativnih stegovnih sustava.”;

(d) umeću se sljedeći stavci:

„4.a Države članice određuju jedno ili više nadležnih tijela radi obavljanja zadaća predviđenih ovom Direktivom. Države članice imenuju samo jedno nadležno tijelo koje ima krajnju odgovornost za zadaće iz ovog članka, osim za potrebe zakonske revizije zadruga, štednih banaka ili sličnih subjekata kako je navedeno u članku 45. Direktive 86/635/EEZ, ili društva-kćeri ili pravnog sljednika zadruge, štedne banke ili sličnog subjekta kako je navedeno u članku 45. Direktive 86/635/EEZ.

Države članice obavješćuju Komisiju o imenovanju.

Nadležna tijela moraju se organizirati na način kojim se izbjegava sukob interesa.

4.b Države članice mogu delegirati ili dozvoliti nadležnom tijelu da delegira bilo koju od svojih zadaća drugim tijelima ili organima određenima ili na drugi način zakonom ovlaštenima za obavljanje takvih zadaća.

Delegiranjem se utvrđuju delegirane zadaće i uvjeti pod kojima ih treba obavljati. Tijela ili organi organizirani su na način kojim se izbjegava sukoba interesa.

Ako nadležno tijelo delegira zadaće drugim tijelima ili organima, ono može, ovisno o konkretnom slučaju, ponovno preuzeti te nadležnosti.”;

(e) stavci od 5. do 7. zamjenjuju se sljedećim:

„5. Nadležno tijelo ima pravo, prema potrebi, pokrenuti i provoditi istražne radnje u vezi s ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima te ima pravo na poduzimanje primjerenih mjera.

Ako nadležno tijelo angažira stručnjake za obavljanje posebnih zadataka, to tijelo dužno je osigurati da ne postoje sukobi interesa između tih stručnjaka i dotičnog ovlaštenog revizora ili revizorskog društva. Ti stručnjaci moraju ispunjavati iste zahtjeve kao što su oni koji su predviđeni u članku 29. stavku 2. točki (a).

Nadležno tijelo raspolaže potrebnim ovlastima za obavljanje svojih zadaća i odgovornosti na temelju ove Direktive.

6. Nadležno tijelo mora biti transparentno. To uključuje objavljivanje godišnjih programa rada i izvješća o radu.

7. Sustav javnog nadzora na odgovarajući se način financira te su mu na raspolaganju odgovarajući resursi za pokretanje i obavljanje istraga, kako je navedeno u stavku 5. Financiranje sustava javnog nadzora sigurno je i ne ovisi ni o kakvим neprimjerenim utjecajima od strane ovlaštenih revizora ili revizorskih društava.”

27. Članak 34. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, revizorska društva ovlaštena u jednoj državi članici koja pružaju usluge revizije u drugoj državi članici u na temelju članka 3.a podliježu provjeri osiguranja kvalitete u matičnoj državi članici i nadzoru u državi članici domaćinu u pogledu svake revizije koja se tamo provodi;“

(b) stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. U slučaju zakonske revizije konsolidiranih finansijskih izvještaja, država članica koja traži zakonsku reviziju ne može u vezi sa zakonskom revizijom postaviti dodatne zahtjeve u pogledu registracije, provjere osiguranja kvalitete, revizijskih standarda, profesionalne etike i neovisnosti ovlaštenom revizorom ili revizorskom društvu koji provode zakonsku reviziju društva-kćeri osnovanog u drugoj državi članici.

3. U slučaju društva čijim se vrijednosnim papirima trguje na uređenom tržištu u određenoj državi članici koja nije ona u kojoj to društvo ima sjedište, država članica u kojoj se trguje tim vrijednosnim papirima ne može nametati bilo kakve dodatne zahtjeve u vezi sa zakonskom revizijom po pitanju registracije, provjere osiguranja kvalitete, revizijskih standarda, profesionalne etike i neovisnosti ovlaštenom revizorom ili revizorskom društvu koje provodi zakonsku reviziju godišnjih ili konsolidiranih finansijskih izvještaja tog društva.“;

(c) dodaje se sljedeći stavak:

„4. Ako su ovlašteni revizor ili revizorsko društvo registrirani u bilo kojoj državi članici jer im je dodijeljeno ovlaštenje u skladu s člankom 3. ili člankom 44. i taj ovlašteni revizor ili revizorsko društvo dostavlja revizorska izvješća u vezi s godišnjim finansijskim izvještajima ili konsolidiranim finansijskim izvještajima kako je navedeno u članku 45. stavku 1., država članica u kojoj su ovlašteni revizor ili revizorsko društvo registrirani podvrgava tog ovlaštenog revizora ili revizorsko društvo svojim sustavima nadzora, sustavima osiguranja kvalitete te istražnim sustavima i sustavima sankcija.“

28. Članak 35. se briše.

29. Članak 36. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Nadležna tijela država članica odgovorna za ovlaštenje, registraciju, osiguranje kvalitete, inspekcije i disciplinu, nadležna tijela imenovana u skladu s člankom 20. Uredbe (EU) br. 537/2014 te relevantna europska tijela za nadzor međusobno surađuju kad god je to potrebno u svrhu izvršavanja svojih odgovornosti i zadaća na temelju ove Direktive i Uredbe (EU) br. 537/2014. Nadležna tijela u državi članici pružaju pomoć nadležnim tijelima u drugim državama članicama i relevantnim europskim tijelima za nadzor. Nadležna tijela posebno razmjenjuju informacije i surađuju u slučaju istraga u vezi s obavljanjem zakonskih revizija.“;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Stavak 2. ne sprečava razmjenu povjerljivih informacija između nadležnih tijela. Informacije razmjenjene na taj način obuhvaćene su obvezom čuvanja poslovne tajne kojoj podliježu zaposlenici ili bivši zaposlenici nadležnih tijela. Obveza čuvanja poslovne tajne također se primjenjuje na sve druge osobe kojima su nadležna tijela delegirala zadaće za potrebe određene u ovoj Direktivi.“;

(c) stavak 4. mijenja se kako slijedi:

i. u trećem podstavku točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) ako je već započeo sudski postupak u pogledu istih djelovanja i protiv istih osoba pred tijelima države članice od koje se traže informacije; ili“;

ii. u trećem podstavku se točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) ako su nadležna tijela države članice od koje se traže informacije već donijela pravomoćnu presudu u pogledu istih djelovanja i istih osoba.”;

iii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ne dovodeći u pitanje obveze kojima podliježu u sudskom postupku, nadležna tijela ili europska nadzorna tijela koja primaju informacije na temelju stavka 1. te informacije mogu koristiti samo za izvršavanje svojih zadaća u okviru ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 537/2014 te u kontekstu administrativnih ili sudskih postupaka koji se posebno odnose na izvršavanje tih zadaća.”;

(d) dodaje se sljedeći stavak:

„4.a Države članice mogu dozvoliti nadležnim tijelima da proslijedu povjerljive informacije namijenjene izvršenju njihovih zadaća nadležnim tijelima odgovornim za nadzor subjekata od javnog interesa, središnjim bankama, Europskom sustavu središnjih banaka i Europskoj središnjoj banci, u njihovom svojstvu monetarnih vlasti, te Europskom odboru za sistemske rizike. Takva tijela ili organe ne smije se sprečavati da priopćavaju nadležnim tijelima informacije koje nadležnim tijelima mogu biti potrebne za obavljanje njihovih dužnosti u okviru Uredbe (EU) br. 537/2014.”;

(e) u stavku 6. četvrtom podstavku, točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) takva istraga može negativno utjecati na suverenitet, sigurnost ili javni red države članice od koje se traže informacije ili kršiti nacionalne sigurnosne propise; ili;”;

(f) stavak 7. se briše.

30. U članku 37. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Zabranjuje se svaka ugovorna klauzula kojom se glavnu skupštinu dioničara ili članove subjekta koji je predmet revizije na temelju stavka 1. ograničava da za obavljanje zakonske revizije tog subjekta izaberu određenog ovlaštenog revizora ili revizorsko društvo iz određenih kategorija ili popisa ovlaštenih revizora ili revizorskih društava. Sve takve postojeće klauzule ništavne su.”

31. U članku 38. dodaje se sljedeći stavak:

„3. U slučaju zakonske revizije subjekta od javnog interesa, države članice osiguravaju da bude dozvoljeno:

- (a) dioničarima, koji predstavljaju 5 % ili više glasačkih prava ili udjela u kapitalu;
- (b) drugim tijelima subjekata koji su predmet revizije ako su određena u skladu s nacionalnim zakonodavstvom; ili
- (c) nadležnim tijelima iz članka 32. ove Direktive ili tijelima određenima u skladu s člankom 20. stavkom 1.Uredbe (EU) br. 537/2014 ili, ako je tako predviđeno nacionalnim pravom, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te,

da pred nacionalnim sudom zatraže razriješenje ovlaštenog (ili ovlaštenih) revizora ili revizorskog društva (ili društava) ako za to postoje opravdani razlozi.”

32. Poglavlje X. se zamjenjuje sljedećim:

„POGLAVLJE X.

REVIZORSKI ODBOR

Članak 39.

Revizorski odbor

1. Države članice dužne su osigurati da svaki subjekt od javnog interesa ima revizorski odbor. Revizorski odbor jest samostalan odbor ili odbor upravnog ili nadzornog tijela subjekta koji je predmet revizije. Čine ga neizvršni članovi upravnog tijela i/ili članovi nadzornog tijela subjekta koji je predmet revizije i/ili članovi koje je imenovala glavna skupština dioničara subjekta koji je predmet revizije ili, u slučaju subjekata bez dioničara, ili koje je imenovalo istovjetno tijelo.

Najmanje jedan član revizorskog odbora mora biti stručan u računovodstvu i/ili reviziji.

Članovi odbora kao cjelina moraju posjedovati znanje o sektoru u kojem posluje subjekt koji je predmet revizije.

Većina članova revizorskog odbora neovisna je u odnosu na subjekt koji je predmet revizije. Predsjednika revizorskog odbora imenuju njegovi članovi ili nadzorno tijelo subjekta koji je predmet revizije te je on neovisan od subjekta koji je predmet revizije. Države članice mogu zahtijevati da se predsjednik revizorskog odbora bira godišnje na glavnoj skupštini dioničara subjekta koji je predmet revizije.

2. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, države članice mogu odlučiti da u slučaju subjekata od javnog interesa koji zadovoljavaju kriterije određene u članku 2. stavku 1. točkama (f) i (t) Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*) funkcije dodijeljene revizorskemu odboru može obavljati upravno ili nadzorno tijelo kao cjelina, pod uvjetom da, u slučaju da je predsjednik takvog tijela izvršni član, on ili ona ne smije obnašati funkciju predsjednika dok takvo tijelo obnaša funkciju revizorskog odbora.

Ako je revizorski odbor dio upravnog ili nadzornog tijela subjekta koji je predmet revizije u skladu sa stavkom 1., države članice mogu dozvoliti ili zahtijevati da upravno ili nadzorno tijelo prema potrebi obnaša funkciju revizorskog odbora za potrebe obveza određenih u ovoj Direktivi i Uredbi (EU) br. 537/2014.

3. Odstupajući od stavka 1., države članice mogu odlučiti da sljedeći subjekti od javnog interesa nisu obvezni imati revizorski odbor:

- (a) svaki subjekt od javnog interesa koji je društvo-kći u smislu članka 2. točke 10. Direktive 2013/34/EU ako taj subjekt ispunjava zahtjeve određene u stavcima 1., 2. i 5. ovog članka, članka 11. stavaka 1. i 2. te članka 16. stavka 5. Uredbe (EU) br. 537/2014 na razini skupine;
- (b) svaki subjekt od javnog interesa koji je UCITS kako je definiran u članku 1. stavku 2. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (**) ili koji je alternativni investicijski fond (AIF) kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća (**);
- (c) svaki subjekt od javnog interesa čija se jedina djelatnost sastoji od izdavanja vrijednosnih papira koje su osigurani imovinom kako je definirano u članku 2. točki 5. Uredbe Komisije (EZ) br. 809/2004 (****);
- (d) svaka kreditna institucija u smislu članka 3. stavka 1. točke 1. Direktive 2013/36/EU, čije dionice nisu uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu bilo koje države članice u smislu članka 4. stavka 1. točke 14. Direktive 2004/39/EZ i koja je, kontinuirano i opetovano, izdavala samo dužničke vrijednosne papire uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu, pod uvjetom da ukupni nominalni iznos tih vrijednosnih papira ne prelazi iznos od 100 000 000 EUR i da ona nije izdala prospket na temelju Direktive 2003/71/EZ.

Subjekti od javnog interesa iz točke (c) javnosti objašnjavaju razloge zbog kojih smatraju da nije primjereno da oni imaju bilo revizorski odbor ili upravno ili nadzorno tijelo kojem je povjerena zadaća obavljanja funkcija revizorskog odbora.

4. Odstupajući od stavka 1., države članice mogu zahtijevati od subjekta od javnog interesa da nema revizorski odbor ili mu dopustiti da ga nema pod uvjetom da subjekt ima tijelo ili tijela koja obavljaju jednakе funkcije kao revizorski odbor, a koje/koja je osnovan/su osnovana i djeluje/djeluju u skladu s odredbama na snazi u državi članici u kojoj je registriran subjekt koji je predmet revizije. U takvom slučaju subjekt objavljuje koje tijelo obavlja te funkcije i koji je sastav tog tijela.

5. Ako su svi članovi revizorskog odbora članovi upravnog ili nadzornog tijela subjekta koji je predmet revizije, država članica može predvidjeti da se revizorski odbor izuzima od zahtjeva neovisnosti utvrđenog u stavku 1. četvrtom podstavku.

6. Ne dovodeći u pitanje odgovornost članova upravnih, upravljačkih ili nadzornih tijela ili drugih članova koji su postavljeni na glavnoj skupštini dioničara subjekta koji je predmet revizije, revizorski odbor, između ostalog:

- (a) obavješćuje upravno ili nadzorno tijelo subjekta koji je predmet revizije o ishodu zakonske revizije te objašnjava na koji je način zakonska revizija doprinijela integritetu finansijskog izvještavanja te koja je bila uloga revizorskog odbora u tom procesu;
- (b) prati proces finansijskog izvještavanja i dostavlja preporuke ili prijedloge za osiguravanje svog integriteta;
- (c) prati djelotvornost unutarnjih sustava kontrole kvalitete i upravljanja rizikom poduzetnika te, ako je to primjepnjivo, njegovu unutarnju reviziju, u pogledu finansijskog izvještavanja subjekta koji je predmet revizije, bez kršenja svoje neovisnosti;
- (d) prati zakonsku reviziju godišnjih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, a posebno njezino obavljanje, uzimajući u obzir sve nalaze i zaključke nadležnog tijela u skladu s člankom 26. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 537/2014;
- (e) ispituje i prati neovisnost ovlaštenih revizora ili revizorskih društava u skladu s člancima 22., 22.a, 22.b, 24.a i 24.b ove Direktive te člankom 6. Uredbe (EU) br. 537/2014, a posebno prikladnost pružanja nerevizorskih usluga subjektu koji je predmet revizije u skladu s člankom 5. te Uredbe;
- (f) odgovoran je za postupak izbora ovlaštenog (ili ovlaštenih) revizora ili revizorskog društva (ili društava) te predlaže imenovanje ovlaštenog (ili ovlaštenih) revizora ili revizorskog društva (ili društava) u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 537/2014, osim ako se primjenjuje članak 16. stavak 8. Uredbe (EU) br. 537/2014.

(*) Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštanja u trgovanje te o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 345, 31.12.2003., str. 64.).

(**) Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

(***) Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i izmjenama Direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te Uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

(****) Uredba Komisije (EZ) br. 809/2004 od 29. travnja 2004. o provedbi Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu informacija koje sadrže prospekti te o njihovu obliku, upućivanju na informacije i objavljivanju takvih prospekata i distribuciji oglasa (SL L 149, 30.4.2004., str. 1.)."

33. Članak 45. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

1. „Nadležna tijela države članice dužna su, u skladu s člancima 15., 16. i 17., registrirati svakog revizora i revizorsko tijelo iz trećih zemalja ako taj revizor ili revizorsko tijelo iz trećih zemalja dostavlja revizorsko izvješće u vezi s godišnjim ili konsolidiranim finansijskim izvještajima poduzetnika koji ima poslovni nastan izvan Unije, a čiji su prenosivi vrijednosni papiri uvršteni u trgovanje na uređenom tržištu te države članice u smislu članka 4. stavka 1. točke 14. Direktive 2004/39/EZ, osim ako poduzetnik o kojem je riječ izdaje isključivo dužničke vrijednosne papire na koje se primjenjuje jedno od sljedećeg:

(a) uvršteni su u trgovanje na uređenom tržištu kapitala u državi članici u smislu članka 2. stavka 1. točke (c) Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*) prije 31. prosinca 2010. i čija je jedinična denominacija najmanje 50 000 EUR na dan izdavanja ili, u slučaju dužničkih vrijednosnih papira u drugoj valuti, čiji je ekvivalent, na dan izdavanja, najmanje 50 000 EUR;

(b) uvršteni su u trgovanje na uređenom tržištu kapitala u državi članici u smislu članka 2. stavka 1. točke (c) Direktive 2004/109/EZ od 31. prosinca 2010. i čija je jedinična denominacija najmanje 100 000 EUR na dan izdavanja ili, u slučaju dužničkih vrijednosnih papira u drugoj valuti, čiji je ekvivalent, na dan izdavanja, najmanje 100 000 EUR.

(*) Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnoću u vezi s informacijama o izdavateljima čije su vrijednosnice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu i izmjeni direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.).";

(b) stavak 5. mijenja se kako slijedi:

i. briše se točka (a);

ii. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) revizije godišnjih ili konsolidiranih finansijskih izvještaja iz stavka 1. obavljaju se sukladno međunarodnim revizijskim standardima koji su navedeni u članku 26. te zahtjevima utvrđenim u člancima 22., 22.b i 25., ili jednakovrijednim standardima i zahtjevima;”;

iii. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) na svojem web-mjestu objavljuje godišnje izvješće o transparentnosti koje obuhvaća informacije iz članka 13. Uredbe (EU) br. 537/2014 ili je sukladno jednakovrijednim propisima za objavljivanje.”;

(c) umeće se sljedeći stavak:

„5.a Država članica može registrirati revizora iz treće zemlje, samo ako on ili ona zadovoljava zahtjeve određene u stavku 5. točkama (c), (d) i (e) ovog članka.”;

(d) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka stavka 5. točke (d), Komisija je ovlaštena donijeti odluke o jednakovrijednosti koja se u njemu navodi putem provedbenih akata. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2. Države članice mogu procjenjivati jednakovrijednost iz stavka 5. točke (d) ovog članka dok Komisija ne doneše takvu odluku.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 48.a u svrhu uspostave općih kriterija jednakovrijednosti koje treba primjeniti pri procjeni jesu li revizije finansijskih izvještaja iz ovog članka stavka 1. članka provedene u skladu s međunarodnim revizijskim standardima iz članka 26. i zahtjevima utvrđenima u člancima 22., 24. i 25. Pri procjeni jednakovrijednosti na nacionalnoj razini države članice dužne su koristiti kriterije koji su primjenjivi na treće zemlje.”

34. U članku 46., stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Kako bi se osigurali jednakvi uvjeti primjene stavka 1. ovog članka, Komisija je ovlaštena donijeti odluku o jednakovrijednosti koja se u njemu navodi putem provedbenih akata. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2. Nakon što Komisija utvrdi jednakovrijednost iz stavka 1. ovog članka, države članice mogu odlučiti o djelomičnoj ili potpunoj primjeni te jednakovrijednosti i na taj način odbiti primjenu ili izmijeniti zahtjeve iz članka 45. stavaka 1. i 3. djelomično ili u potpunosti. Države članice mogu procjenjivati jednakovrijednost iz stavka 1. ovog članka ili se osloniti na procjene koje su donijele druge države članice dok Komisija ne doneše takvu odluku. Ako Komisija zaključi da uvjet jednakovrijednosti iz stavka 1. ovog članka nije zadovoljen, može dopustiti revizorima iz trećih zemalja i subjektima koji su predmet revizije iz trećih zemalja da nastave sa svojim revizorskim aktivnostima u skladu sa zahtjevima relevantne države članice tijekom odgovarajućeg prije-laznog razdoblja.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 48.a u svrhu utvrđivanja općih kriterija jednakovrijednosti na temelju zahtjeva iz članaka 29., 30. i 32. koji se moraju primjenjivati pri procjeni jesu li sustavi javnog nadzora, osiguranja kvalitete, istražnih radnji i sankcija u trećim zemljama jednakovrijedni sustavima Unije. Države članice koriste takve opće kriterije pri procjeni jednakovrijednosti na nacionalnoj razini u nedostatku odluke Komisije u vezi s predmetnom trećom zemljom.”

35. Članak 47. mijenja se kako slijedi:

(a) Stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. Uvodne riječi zamjenjuju se sljedećim tekstom:

„1. Države članice mogu dozvoliti da se nadležnim tijelima iz treće zemlje proslijedi radna dokumentacija revizije ili drugi dokumenti koje posjeduju ovlašteni revizori ili revizorska društva koje su ona ovlastila te izvješća o inspekciji ili istrazi u vezi s predmetnim revizijama, pod uvjetom da:”;

ii. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) se ta radna dokumentacija revizije ili drugi dokumenti odnose na revizije u društвima koja su izdala vrijednosne papire u toj trećoj zemlji ili su dio grupe koja izdaje zakonom propisane konsolidirane finansijske izvještaje u toj trećoj zemlji;”;

(b) u stavku 2. dodaje se sljedeća točka:

„(ba) zaštita trgovinskih interesa subjekta koji je predmet revizije, uključujući pravo na industrijsko i intelektualno vlasništvo, nije ugrožena;”;

(c) u stavku 2. druga alineja točke (d) zamjenjuje se sljedećim:

„— ako je već započeo sudski postupak u pogledu istih djelovanja i protiv istih osoba pred tijelima države članice od koje se traže informacije, ili

— nadležna tijela države članice od koje se traže informacije već su donijela pravomoćnu presudu u vezi s istim djelovanjima i istim ovlaštenim revizorima ili revizorskim društvima.”;

(d) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Kako bi se olakšala suradnja, Komisija je ovlaštena donijeti odluku o primjerenosti iz ovog članka stavka 1. točke (c) putem provedbenih akata. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 48. stavka 2. Države članice donose mjere potrebne za usklađenje s odlukom Komisije.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 48.a u svrhu utvrđivanja općih kriterija primjerenosti, u skladu s kojima Komisija procjenjuje mogu li se nadležna tijela trećih zemalja smatrati prikladnjima za suradnju s nadležnim tijelima država članica na razmjeni radne dokumentacije revizije ili drugih dokumenata u posjedu ovlaštenih revizora i revizorskih društava. Opći kriteriji prikladnosti temelje se na zahtjevima iz članka 36. ili temeljno jednakim funkcionalnim rezultatima povezanim s izravnom razmjenom radne dokumentacije revizije ili drugih dokumenata u posjedu ovlaštenih revizora ili revizorskih društava.”;

(e) briše se stavak 5.

36. U članku 48., stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Komisiji u radu pomaže odbor (Odbor). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

(*) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije, (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.)."

37. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 48.a

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 26. stavka 3., članka 45. stavka 6., članka 46. stavka 2. i članka 47. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina od 16. lipnja 2014. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti automatski se produžuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 26. stavka 3., članka 45. stavka 6., članka 46. stavka 2. i članka 47. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim doneše delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 26. stavka 3., članka 45. stavka 6., članka 46. stavka 2. i članka 47. stavka 3. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od [četiri mjeseca] od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća."

38. Članak 49. se briše.

Članak 2.

Prenošenje

1. Države članice donose i objavljaju mjere potrebne radi usklađivanja s ovom Direktivom do 17. lipnja 2016. One o njima odmah obavješćuju Komisiju. Države članice primjenjuju te mjere od 17. lipnja 2016.

2. Kada države članice donose ove mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se prilikom njihove službene objave na nju upućuje. Načine tog upućivanja određuju države članice.

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva

Članak 3.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourg 16. travnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
D. KOURKOULAS
